

SOBAT

Redactie adres: J.P.C. Rausch, Koningin Wilhelminalaan 387, 2274 AK Voorburg 070-3857934
Redaktieleiden: R. Grit, nr 90 9458 TD Balloo tel. 05924-1361; J. Zwaan, Lijzijde 45 1034 KN Amsterdam, tel. 020-319151

NUMMER 12 - JULI 1990

De meeste ouders hadden er al een oorlog opzitten. Niet rechtstreeks betrokken bij het conflict rondom de eerste wereldoorlog leden zij wel mee aan ontberingen door voedselschaarste en vele andere grote ongemakken. Toen de kinderen kwamen sleepte Nederland zich moeizaam door de crisistijden. Dienstplichtingen in die dagen tekenden soms bij als capitulant voor de tijd van zes jaren. Voor hen begon het in de jaren '38 en volgende. Men werd capitulant omdat er geen werk was. De mobilisatie en de daarop volgende oorlog liet zijn sporen na. Ook in 1990, 50 jaar later, dachten we weer terug. Het begon in april, en in juni dringen nog regelmatig flitsen door van de achter ons liggende geschiedenis.

Ieder jaar herdenken wij dit met dankbaarheid dat we sedert 1945 in vrijheid hebben kunnen leven. Toen de Joodse bevolking kreed onder het naziregime, de dwangarbeiders als slaven werden behandeld, het Westen hongerde en het verzet met inspanning van alle krachten zijn waarde bewees aan de lande, werden in Engeland plannen gesmeed voor de wederopbouw van Nederland maar ook organisaties opgericht voor de wedergeboorte van de Krijgsmacht. Naast de Prinses Irene Brigade die zijn aandeel leverde bij de bevrijding van Europa werd vanuit het Zuiden door Nederlandse jongemannen dienst genomen als vrijwilliger bij het 1e-2e en 3e Bataljon Stoottroepen die tot de capitulatie meevochten met het 9e Amerikaanse en het 2e Britse Rijnleger. Weer anderen resorteerden onder een Canadese Divisie. Stoottroepen die aanvankelijk slecht waren uitgerust, voorzien van gedropte en buitgemaakte wapens, dreigde mede door de slechte uitrusting op het gebied van kleding en schoeisel op last van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard uit de strijd te worden genomen waarna er inderdaad verbetering kwam. Bataljons waren opgericht om een overzeese taak te verrichten.

*De toenmalige Minister van Oorlog meldde dat niet aan het Nederlandse volk de gelegenheid mocht worden onthouden van zijn bereidwilligheid te doen blijken om alleen met vrijwilligers deel te nemen aan de bevrijding van Nederlands Indië en aan het herstel van orde en rust.*¹⁾

Zie daar enige aantekeningen die vooraf gingen aan de bevrijding van geheel Nederland welke dag nog steeds op 5 mei wordt gevierd. In die dagen namen we allen deel aan die feestdag waarna de schouders weer werd gezet onder de wederopbouw van Nederland. Terwijl de eerste OVW'ers in 1945 vertrokken naar de Oost gingen hier duizenden leeftijdgenoten aan de slag of aan de studie. Een onzer sobats verwoorde dit zo treffend door te wijzen op de enorme prestaties die geleverd

Suzan Eisenhower, kleindochter van Generaal D. Eisenhower, latere President van Amerika, bezoekt Margraten Limburg. (Fotopersburo Widdershoven)

werden bij de wederopbouw van net spoorwegnet dat tot de grond was vernield. De opbouwers en de OVW'ers begrepen hun taak. De geruchten die toen de ronde deden voorspelden niet veel goeds, welke lichte dienstplichtigen zou worden opgeroepen voor de taak in Indië? Zouden die de mannen worden die in 1940 tot de krijgsmacht hadden behoord? Ten dele, beroeps- en reserve officieren, oorlogsvrijwilligers en de z.g. capitulanten werden opgeroepen om met de eerste dienstplichtige lichte na de oorlog te vertrekken naar de overzeese gebiedsdelen. Wederopbouw of niet, ze werden uit hun werk gehaald of uit hun studie. Er waren zeer veel jonge mannen bij die nog nooit in de trein hadden gezeten. Uit alle dorpen en steden waren ze bijeengetrommeld. Voor hen en de collega's die later volgden kwam er na de BEVRIJDINGS-DAG nog een taak bij. Immers toen Nederland feestvierde kreedperden nog duizenden landgenoten van mei tot augustus 1945 onder de Jappen en de terreur die in Nederlands-Indië werd uitgeoefend. We zij er trots op dat we hebben kunnen meewerken aan hun bevrijding. Toen we terugkeerden hadden we bij de nationale bevrijdingsdag nog een

versierde voordeur, een kleine maar niettemin hartelijke ontvangst van hen die hadden meegeleefd met de jongens overzee. Als je dan alle herdenkingen hebt kunnen volgen die via de T.V. of in de couranten omgaan, is het goed te weten dat mede door het vele werk van het Nationaal Comité, door de niet aflatende zorg van de Voorzitter, mevrouw Judith Belinfante, de jeugdigen bij deze herdenking werden betrokken. Dat de jeugd ondertussen begint te begrijpen waar wij ouderen ons zo druk over maken is zeer belangrijk. Vandaar de aangrijpende foto van de kleindochter van onze bevrijder en de latere president van Amerika, Generaal D. Eisenhower. Het is tevens goed te weten dat ook de huidige Minister van Defensie, R. ter Beek, niet zo maar van de dienstplicht af wil stappen. Een beroepsleger aangepast naar de eisen des tijds met vrijwilligers zal altijd de kern moeten zijn om de verkregen vrijheid te consolideren! Dat de Minister de dienstplicht daarbij niet uitsluit is een must. Zij zijn het immers die onder leiding van de beroepskern en vrijwilligers net als in het verleden, de kastanjes uit het vuur moeten halen.

Gewoon omdat hun inbreng het grootst zal zijn als men van een leger spreekt en niet van een uitgezonden detachement ter versterking van een Europese troepenmacht. *Die bereidwilligheid, excellentie, kunt u het Nederlandse volk niet onthouden. De illusie dat onze kleinzons straks alle-*

maal lid zijn van het Leger des Heils kunnen we wel vergeten, dat hebben we wel bij de jaartallen op school geleerd. We hopen het wel.

¹⁾ (Bron: De opbouw ten behoeve van de pacificatie van Ned. Indië, 5 mei 1945 - 27 december 1949, J.F.R. van Vogelzoo, Majoor der Fusiliers).

HERDENKING 15 AUGUSTUS 1945

Op 15 augustus 1990 vindt de lustrumherdenking te 's-Gravenhage plaats. De bijeenkomst vangt aan in het Nederlands Congresgebouw: De Minister-President zal o.a. een toespraak houden. De plechtigheid wordt vervolgens voortgezet bij het Indisch Monument (vervoer Congresgebouw naar het I.M. is aanwezig). Plaatsen aanvragen, op gefrankeerde briefkaart, bij Herdenkingsadministratie, Stadhouderslaan 94, 2517 JC 's-Gravenhage; daarop vermelden:

- a. naam en voorletters aanvrager/ster
- b. adres
- c. telefoonnummer
- d. gewenst aantal plaatsen
- e. wenst lunch (nasi rames) à f. 15,- p.p.

Gelijktijdig de administratiekosten f 10,- p.p. en f 15,- p.p. over te maken op postbankrekening nr. 697988 van de Stichting Herdenking 15 augustus 1945 te 's-Gravenhage. Nadere telefonische informatie 070-3506665

Kopij voor volgend nummer inzenden vóór 1 september 1990

Minister "PRONK waarom die handdruk STONK"

In aanwezigheid van enkele duizenden militairen ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de "1e Divisie 7 December" bezocht door Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard en de toenmalige Minister van Defensie, drs W. van Eekelen, werden de Indië-veteranen door de toenmalige Divisiecommandant, thans Commandant 1e Legerkorps, de Generaal Tjassens "uit de schuttersput" getrokken. Immers het was Minister W. van Eekelen die in zijn toespraak memoreerde, "de politiek heeft jullie in de steek gelaten". Het bleef niet bij deze woorden. De door de Minister aangestelde "vertrouwensman" vervatte zijn opdracht en bevindingen die hij door het hele land opdeed tijdens de veelvuldige bezoeken bij de Indiëveteranen, in: "Dienstvervulling onder buitengewone en zeer moeilijke omstandigheden". Een eindadvies dat na februari 1989 aan duizenden veteranen werd toegezonden. De aanvraag waarom de productie, redenen waarom de uitgite beperkt moest blijven. (Geeft uw gelezen exemplaren door.) Gewezen militairen en actief dienende militairen hebben bij regeringswisselingen met vele Ministers van Defensie te maken waarbij altijd de vrees ontstaat dat het werk van de een, niet door de ander wordt (of kan) worden afgemaakt. Sedert het vertrek van dr. W. van Eekelen hadden we kortstondig minister F. Bolkestein die ondertussen weer zijn post overgaf aan de huidige Minister van Defensie R. ter Beek. Hij bracht ons, "Met de kop boven het maaiveld". Als we vanuit die positie het terrein overzien ontdekken we dat we vorderingen maken in de richting van de gestelde **DOELEN**.

Dankzij de oprichting van het veteranenplatform gaan we op de doelen af waarbij nog vele "weerstand" ongeruimd dienen te worden. Er is nog nooit een sociale wet tot stand gekomen zonder strijd, wat dat betreft richten we ons graag op het Platform waardoor een einde kan ontstaan aan alle individuele acties die uiteindelijk terugverwezen worden naar het Veteranenplatform. We hopen dat dit geen eenrichting verkeer wordt maar dat de Minister van Defensie ook gebruik maakt van de kennis van het Veteranenplatform als hij zijn plaatsvervanger op een missie stuurt. Een van die "weerstand" waar Indiëveteranen zich in hoge mate aan ergeren is het optreden tijdens het bezoek van Minister Pronk aan Indonesië. Hefdig was de verantwoordiging van onze vereniging in de couranten en bij ontmoetingen onderling over de samspraak en de handdruk met deserteur Princen. Zijn wij allergisch voor deserters? In het geheel niet, dat zijn ook mensen. Er waren in de geschiedenis van het Oost Indische leger tot 1909 bijna 2000 deserters op de toen honderdduizend uitgezonden vrijwilligers, waarvan er een overliep naar de Atjehstrijders. De overtocht van Harderwijk naar Hellevoetsluis duurde toen 5 à 6 dagen en van daar uit naar het v.m. Ned. Indië soms 200 dagen. Stellen we daarbij dat hele contingenten bestonden uit huursoldaten uit Frankrijk-Zwitserland en Duitsland, niet van de beste soort, dan zien we dat er altijd deserters hebben en zullen blijven bestaan. Bij het vertrek van de laatste troepen uit Indonesië waren er nog 97. Sommigen hadden hun diensttijd

volledig volbracht in de tropen maar bleven achter omdat zij een Indonesische schone hadden ontmoet. Zij stonden voor de keus, alleen terug of het meisje mee. Ze bleven daar, onttrokken zich aan de demobilisatie en werden deswege deserteur. Een deserteur met ere. Kennis is macht, karakter is meer. Er zijn in die honderden jaren achter ons vele teleurgestelde geliefden achtergelaten. We hebben het als vereniging wel gemunt op deserters die bloed aan hun handen hebben. Hoe tragisch dat ook is, het zij zo. Als er echter één bij is die zich al jarenlang "Voorzitter van de Mensenrechten" durft te noemen vragen wij ons zo langzamerhand af of die instanties ook boter op hun hoofd hebben. Minister, U bent te arrogant om "enig woord terug te nemen". Onze verbolgenheid? Het misdrijf deserteur van Princen is verjaard, akkoord. De tenuitvoerlegging van de opgelegde straf is verjaard, akkoord. Deze veroordelingen en het niet ten uitvoer leggen van de straf houden dan verband met het feit dat Princen Indonesiër was geworden. De wet kent verjaaringstermijnen op het gebied van vervolging en tenuitvoerlegging. Een vorm van vergevingsgezindheid van de wetgever, maar vergeven doen we het niet. Een sobat van ons die de "pokrol bamboe advocaat" Princen van nabij meemaakte beschreef één van zijn terreurdaden. De overval op de onderneming Tjidenkol waar deze voorvechter van mensenrechten zich voordeed als Nederlands officier en bij een z.g. controle van wapens, 8 man om het leven bracht. Het merkwaardige is dat deze sobat alle namen feilloos aan

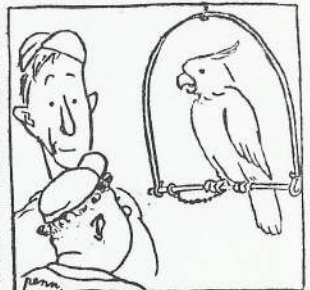
Oud-Indië-Militair, weest solidair. Wordt lid van de landelijke Vereniging Oud Militairen Indiëgangers. (Foto: V. Briedé)

de redactie stuurt met hier en daar een ontbrekende voorletter. In ons oude blad "Wapenbroeders", 3e jaargang nr. 52 van 31 maart 1949 staat de vermelding "Wapenbroeders gevallen van 20 februari t/m 5 maart 1949". Onze gesneuvelde makkers totaal 101 man op een lijst met 8 man aanvulling uit vorige opgaven. Alleen zij die bij de acties betrokken waren weten dat op genoemde ondernemingen de volgende sobat's tegelijkertijd om het leven werden gebracht, zijnde: A.P. van Vliet, J.J.C. Dobken, C.B. Treiture, G.J.L. Broeksma, S. Middelkoop. Bij deze daad werden de Soendanees soldaten van het K.N.I.L., Kosadi, Marjani en Soebandi als vermist opgegeven. Wapenbroeders verstrooide hun namen over deze verlieslijst, begrijpelijk. Voor het moreel is het niet aanvaardbaar om te vermelden, "gehele wacht van de onderneming Tjidenkol om het leven gebracht". Was Princen de vader? Hij die het feit pleegt, doet plegen of medepleegt.

door radio en couranten waarbij hij alle mogelijke motivaties aanvoert voor zijn gruwelijke verraad zal wellicht blijken uit de volgende vragen. Wie kende Princen uit zijn "verzetstijd", uit zijn optreden bij de Brabantse Stoottroepen waarvan hij zegt deel te hebben uitgemaakt? Zijn mooie verhaaltjes dat hij adjudant was bij een kapitein, weergeloe de redactie hierbij. Hij was soldaat oppasser van een A.A.T. kapitein, zeker in de omgeving van Poerwakarta. Gedeporteerd is hij in Indië, niet in Nederland. Daar was hij "nalatige ter inlijving" zodat hij via Schoonhoven vertrok. Niet na "onderhandeling" zoals hij zelf graag beweert. Schrijf Uw bevindingen aan de redactie van Sobat. Het enige wat ons te doen staat is deze "angel" uit het vlees van de Indonesiërs te trekken en hem als "Voorzitter" van mensenrechten te ontmaskeren.

Uw redactie

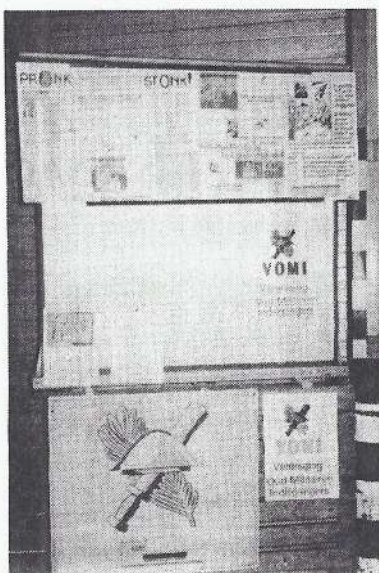
"Pronkie" is ziek.

Taaië: "Ken dat beest effe lasterlijke taal uitslaan!"
Neut: Ook een voorbeeld fan misbruik maken fan de democratische ideeje in ut dierrijk".

Bij een bezoek aan Indonesië kreeg "Pronkie" de kwijlziekte. In een week kun je ook niet acclimatiseren, hadden jullie moeten weten, Taaië en Neut. Waarschijnlijk redt "Pronkie" het nu geen drie jaar meer. Beetje Arak geven helpt nog wel eens.

„Als oud-militair je misnoegen tonen in Geldermalsen“ (Foto's: Etze Marijke van Winterswijk-Bijleveld)

DE LUNCH WAS GOED.....

Verslag, conferentie "De Politonele Acties, afwikkeling en verwerking" in Den Haag op 30 november en 1 december 1989 in de Nieuwe kerk aan het Spui, georganiseerd door de Stichting "Maatschappij en Krijgsmacht" in samenwerking met het Koninklijk Instituut voor de Marine en de Sectie Militaire Geschiedenis van de Landmachtstaf.

De eerste dag van de conferentie was vooral toegespiest op het thema "Afwikkeling".

Dr. C.M. Schulten, directeur van de Sectie Militaire geschiedenis, zat de eerste dag voor. Na een kort begrotingswoord door de dagvoorzitter opende de nieuwe Minister van Defensie, de heer R. ter Beek, de conferentie. Zijn toespraak kwam er op neer dat in ons v.m. Nederlands-Indië gedurende de jaren 1945-1950, door de Nederlandse militairen een taak was verricht in het kader van politieke onderhandelingen tussen de regeringen van Nederland en de Republiek Indonesië. De militairen hadden af en toe wel wat steken laten vallen. Wat gezien in het licht van de politieke ontwikkelingen ook niet helemaal te verwonderen was, daar de militairen tussen de betreurenswaardige militaire acties, te weinig om handen hadden. En tja, als je jezelf verveelt doe je wel eens dingen waar je later spijt van krijgt. Maar gezien de lange wacht- en afwachtingsperiodes in een ver en vreemd land was deze diensttijd over zee toch psychisch een zware belasting geweest, waardoor sommige oud-Indiëvaarders, na hun terugkeer in Nederland, in moeilijkheden geraakten. Deze problematiek heeft de aandacht van Zijne Excellentie. Commentaar vanuit de zaal op deze ministeriële prietpraat was helaas niet mogelijk.

Als eerste serieuze spreker trad op prof. dr. G. Teitler van het Koninklijk Instituut van de Marine, zijn thema luidde: "1949, afsluiting zonder afronding". Een goede objectieve en deskundige inleiding over troepensterkte en de gevolgtactieken bij operaties etc. Helaas saboteerden de Militairen ook bij deze spreker een aanvaardbare oplossing in het conflict Nederland-Indonesië.

Drs. A. den Hoed sprak over "het KNIL in de knel, de ontbinding van het KNIL en het lot van de militairen". Een relaas vol treurigheid, bedrogen verwachtingen, onheuse behandelingen, inzet ondanks lichamelijke ontreding t.g.v. de in de Japanse krijgsgevangenkampen doorstane verschrikkingen en de uiteindelijke desillusie over de Nederlandse politiek.

Drs. W. Manuhutu behandelde het drama van "de Molukse (KNIL) militairen tussen wal en schip", een illustratief relaas over de ontroef van de Nederlandse regeerders en de trouw van de Molukse militairen aan de Nederlandse vlag en het Nederlands-Indisch gouvernement, de Kompenie. De titel van deze verhandeling had beter kunnen luiden, "Nederlands verraad aan haar trouwste onderdanen".

Drs. J.A. de Moor deed uit de doeken hoe de ex-KNIL kapitein R.P.P. Westerling in 1950 de z.g. APRA coup in Bandoeng pleegde met behulp van inheemse soldaten en de regering van de deklaar Pasoeand onder leiding van de ras-opportunistische Deora President Wiranata Koesoema. Vanuit zijn sterke antipathie tegenover oud-kolonialen, en Westerling in het bijzonder,

oreerde deze "geleerde" op een vaak ergerlijk spottende toon in geforceerd pseudo populaire bewoordingen, over zijn haatobject Westerling en diens, volgens de spreker, infantiele medestanders. Een verbluffend staaltje van onwetenschappelijke vuilspuiterij. Dr. D.C.L. Schoonoord schetste ons, als laatste inleider van deze eerste conferentiedag, de werkzaamheden van de Nederlandse Militaire Missie in Indonesië, gedurende de eerste paar jaar na de soevereiniteitsoverdracht van 27 december 1949. Geen opwekken de stof. De missie werd nauwelijks serieus genomen en door de republikeinse regering gefrustreerd, vooral President Soekarno liet zich hierbij niet onbetuigd.

De discussie na de lezingen waren van nogal academische aard en betroffen hoofdzakelijk futiliteiten m.u.v. de terecht boze opmerkingen over de lezing van de anti-Westerling adept, De Moor. Zinnige verontwaardiging tegenover een leuterende inleider. De lunch was voortreffelijk.

De tweede conferentiedag op 1 december had als leitmotiv: "De Verwerking". Deze dag kwamen de oud-KL. militairen aan de beurt. Voorzitter Brig.Gen. b.d. Boekholt, leidde deze conferentiedag. Hij begroette de aanwezigen, ik schat een paar honderd, met een goed inleidend woordje.

Als eerste spreker op deze dag vergastte drs J. Hoffenaar van de Sectie Militaire geschiedenis ons, op een overzicht van de maatregelen die onze regering van destijds, had genomen om de repatriërende oud-Indiëvaarders bij aankomst in het "vaderland" te ontvangen en ze te begeleiden bij hun wederinpassing in de burgermaatschappij. Tjonge, tjonge, wat werd er goed voor hen gezorgd, Hoe vaderlijk, bijna moederlijk, vertroetelde onze liefhebbende overheid de weerkerende "helden van overzee". Het was werkelijk ontroerend. De storm van kritiek op deze euforische rede werd ontkend door de veteranen uit ons leger in de troepen. Verontwaardigd wezen ze de jonge, w.s. zelfs wel goedwillende spreker, op de enorme afstand tussen de uit de documenten oprijzende theorie en de barre werkelijkheid.

Nooit eerder heb ik de onvolkomenheid van louter op bronnenonderzoek gebaseerde conclusies en de rauwe werkelijkheid duidelijker gevoeld als tijdens het luisteren naar die op papier gefundeerde voorstelling van zaken. De geschetste gang van zaken kwam op mij over als een fata-morgana. Het opgeroepen beeld van deze opvang en verzorging, begeleiding en hulp, was in het licht van de realiteit van toen een absoluut lachertje. Wij oud-Indiëvaarders kenden slechts een van alle realiteitszin vervreemde overheid. De inleider ontpopte zich als een naïeve goedgelovige, hoog-idealistische kamergeleerde. Een aardige jongen, die zijn toekomst heeft gebouwd op perkament en zich een beeld heeft geschapen van dit recente verleden waar niemand van de betrokkenen zich in kan herkennen.

Drs. J.W.M. Schulten, docent aan de KMA te Breda, sprak over: "Het afgeschreven leger, de Indië-veteranen en hun strijd voor erkenning". Met medegevoel voor de werkelijkheid waarin de repatriërende Indiëvaarders terecht kwamen schetste deze officier, de moeilijkheden van de oud Indiëvaarders om in een, hen miskenkende samenleving, weer een

levensplaats te vinden. Hun psychologische problemen, om de hun door blinders van politici aangedane nederlaag te verwerken, waren groot. Nog moeilijker was het de desillusie te overwinnen toen ze bemerkten dat de "vaderlandse" maatschappij hen beschouwde als halve Nazi's, moordenaars, criminele kolonialen en reactionaire nitwits. Ze werden geconfronteerd met het doodzwoegen van hun inzet en angsten, ze werden achtergesteld in de samenleving en niemand bekommerde zich over hun verloren kansen in de kamp om het bestaan. Ze voelden zich de verloren generatie. En nog bestaan ze niet.

Drs. J.W. van Needen, een militaire psychiater, verdedigde de aandacht voor de UNIFIL soldaten en vroeg zich af waarom er nooit aandacht was geweest voor de Indiëvaarders uit de jaren 1946-1950. Hij vergeleek hun problemen met die van de Amerikaanse Vietnam-veteranen, en poneerde, zij het voorzichtig, dat ook de groep oud-Indiëvaarders eigenlijk wel wat begeleiding had verdiend.

En dan, als hekkensluit, onze in Indiëveteranenkringen beruchte Prof. dr. J.A.A. van Doorn. Deze oud-Indiëvaarder, opgestoten tot Indiëveteranendeskundige en hoogleraar in de sociologie, behandelde het onderwerp: "Nederlandse verwerking van het einde van Indië". De titel alleen al. Deze "Alter Kamerad" bespeelde weer eens zijn oude accordeon. Zoet klonk zijn lokkende pacifistische melodie. Van het leger en de soldaten deugde geen spaan. Zij liepen de grote Staatslieden van toen, vooral die van de PVDA, slechts hinderlijk voor de voeten, tijdens hun strijd voor menselijkheid en rechtvaardigheid in ons toenmalige Indië (menselijkheid voor de Indonesiërs, wel te verstaan, de militairen kwamen daar uiteraard niet voor in aanmerking).

Wij (de soldaten) waren slechts verliczers en krampachtige opmacht (welke macht) beluste kolonialen. Dan de Amerikanen, dat waren nog eens wijze mensen. Dan die zo grootmoedige Engelsen, die ons hebben gered van een

OPROEPEN

De Traditiecommissie Regiment Verbindingstroepen wil graag in kennis worden gesteld van de volgende gegevens, ter herinnering/herdenking aan/van hen die, behoord hebbende tot het Wapen van de Verbindingsdienst tengevolge van een gevechtshandeling:

- a. in de meidagen van 1940;
- b. in de Tweede Wereldoorlog;
- c. tijdens Politonele acties in het toenmalige Nederlands-Indië (Indonesië);
- d. tijdens acties in Korea of waar ook in Geallieerd Verband, zijn behoord hebbende tot het Wapen van de Verbindingsdienst tengevolge van een gevechtshandeling:

- a. in de meidagen van 1940;
- b. in de Tweede Wereldoorlog;
- c. tijdens Politonele acties in het toenmalige Nederlands-Indië (Indonesië);
- d. tijdens acties in Korea of waar ook in Geallieerd Verband, zijn geerneveld.

Daartoe zijn de volgende gegevens van belang:

- a. naam, voornamen en zo mogelijk de geboortedatum van de geerneveld;
- b. plaats en datum van de actie waarbij de militair is geerneveld;
- c. plaats en datum waar/wan-

neer de geerneveld is ter aarde besteld:
- in Nederland
- In het buitenland.

Bedoelde gegevens graag schriftelijk doen toekomen aan:
C. - Reg. Vbd. Trpn.
R. Tange, kolonel v.h. Wapen van de Verbindingsdienst
Postbus 9012
6710 HC Ede

Voor nadere informatie kunt u bellen:
C. - Reg. Vbd. Trpn.
telefoon: 08380-19110, st. 2233

"Een zo snel mogelijke reactie zou zeer welkom zijn"

ADRESWIJZIGING

In verband met sluiting van het kantoor Spui 47 te Den Haag dient alle correspondentie, voorheen aan dit adres, nu te worden verzonden naar:

G.W. Hardeveld-Kleuver, voorzitter Moveo

Cath. van Renessestraat 105

2551 GK Den Haag

Tel. 070-3976416

ramp in de Gordel van Smaragd. Samengevat: "Zij zeggen eilac, ons volk en land zijn uitgebrand. Zij teren slechts op hun verleden, die rovers uit de Lage Landen". De storm van woede die deze hypocriete lezing opriep was terecht, maar m.i. te zacht voor onze illustere professor.

Het was tijdens deze laatste discussie dat de woede over de beliddingen in het NOS-TV programma "De Kampong brand" van Walvis en Tjepkema, de oud-Indiëvaarders aangedaan, naar buiten barstte. Maatregelen tegen dit soort rooljournalistiek, waarin de meer dan 130.000 Nederlandse oud-Indiëvaarders voor de zoveelste

keer op de meshoop van de geschiedenis waren gedeponereerd, werden luidkeels geëist. De vorming van een aanvalsgroep van oud-strijders om op te treden tegen dergelijke lastercampagnes werden serieus voorgesteld. Opnieuw hielp het niet. De kaars van de conferentie doofde walmend uit. De opnieuw als oorlogsmisdadigers gestigmatiseerde oud-militairen-Indiëvaarders gingen nog meer verbitterd dan voorheen, verbijsterd, naar huis. Ook op deze dag was de lunch weer voortreffelijk.

J. Zwaan
Amsterdam, 24 januari 1990

Voorzitter van de V.O.M.I. Noord-Holland, Jaap Zwaan, een druk bezet man. Hier als voorzitter van de Documentatiegroep met de voorzitter van het Nationaal Comité, 4 en 5 mei, mevrouw Judith Belinfante in het Museon te Den Haag. (Foto: Jos van Leeuwen)

MOZAIK: HERINNERINGEN — DOOR TIJD EN RUIMTE HEEN

Nadat hij daags tevoren Koninklijke waardering had ontvangen, verliet Luitenant-Kolonel tit. H.F. Fabri op 1 mei 1990 de Krijgsmacht — en "De Zwaluwenberg". Hij werd in Batavia, Nederlands oost-Indië geboren, in Den Haag opgevoed en in 1951 opgeroepen voor militaire dienst. Na een paar keer te hebben bijgetekend, ging hij over in beroepsdienst. Hij begon in Arnhem. "Bij het Garde Regiment Grenadiers en Jagers — zoals dit toen heette", zegt hij met een twinkeling in zijn ogen; een tijd van ruwe beremutsen en woeste knevels. Ging naar de Regiments Kaderschool, omdat ieder regiment zijn onderofficieren vormde in de sfeer en op de wijze zoals zij dat wensten.

Daarna School Reserve Officieren en als vaandrig terug. "een heel groot deel van mijn diensttijd heb ik doorgebracht bij het parate bataljon Grenadiers in Arnhem", vervolgt hij. "Met uitstapjes — tussenstapjes naar het 1e Depot Infanterie in Vught". Daarna gaat hij weer op honk af. Maar in de eind 50'er jaren denkt men aan de vorming van een parachutistenbataljon, voor het stationeren in West-Duitsland. Om het

...veteranen zijn geen zielige mensen...

wijze, waarop je dat doel moest bereiken. En dat was niet eenvoudig. Je werd teruggefloten, nog voordat je goed op weg was. uit een reeks uitspraken bleek: je deed het niet goed! Het strookte niet met hun ideeën, hōe je een pad bewandelen moest. Er waren weinig chefs die bereid waren om te experimenteren en te accepteren dat er meer wegen naar Rome leidden. Nu zitten we in de eeuw van technocraten. Met officieren die buitengewone vakmensen zijn. Maar waarvan Fabri de indruk heeft dat mensen op het tweede plan komen. En wanneer je rondloopt in de krijgsmacht, je overal zorgen hoort. Over de bezuinigingen, de inkrimping, de nieuwe organisatie, waarbij de angst doorklinkt dat technocraten het op hun wijze zullen oplossen.... In de jaren op en rond de Staf IGK "De Zwaluwenberg" maakte hij kennis met het veteranenprobleem. Veel brieven hierover heeft hij behandeld, waardoor hij inzicht kreeg in de problematieken. Hij leerde dat veteranen geen zielige mensen zijn (hoewel ze in publicaties zo worden afgeschilderd). Omdat de Nederlander in het algemeen wat moeilijk schrijft, hij deze mensen vaak thuis bezocht. Geen zielige mensen, maar hier en daar wat opstandige mensen. Dat komt door de voor hen vaak onbegrepen bureaucratie. Fabri vindt bundeling tot een veteranenplatform een goede zaak; had trouwens veel eerder moeten gebeuren, omdat wij zoveel veteranenorganisaties rijk zijn. Hoopt dat dit zich voortzet tot op nationaal niveau, zoals dit bij buurlanden het geval is. De idee van de Minister om Van der Mey de problemen te doen inventariseren is uitgevoerd. Maar het eindverslag is toch niet datgene, dat wij dachten dat het worden zou. Het is een aanzet, waarin veel goede dingen staan. Het is jammer dat je hier en daar hoort dat men het hiermee oneens is. Nog even — en dan valt de boel weer uit elkaar. In het buitenland is men nationaal georganiseerd. In Australië en Canada kent men zelfs een Minister voor Veteranenzaken — maar hier niet. Zelfs Duitsers kennen de "Ring Deutscher Soldatenverbände", waardoor Fabri eens in 1967 getuige was van het contact tussen de Britten (RBL) met de Duitse "Ring" in Hammelburg. Na de oorlog heeft Prins Bernhard reeds gepleit voor een nationale organisatie, waardoor men sterk zou staan. Graag zag men de Prins er als voorzitter, maar om neutraal te blijven in de problematiek, kon dit verzoek niet worden gehonoreerd. Volgens Fabri, een

...rond "Remembrance Day" vindt men hem op Whitehall...

spits af te bijten. vertrekt Fabri naar Aldershot in Engeland voor zware paratraining, marronrode baret en Britse parawing. De band met Engeland is gebleven, want rond "Remembrance Day" vindt men hem op Whitehall, bij de Cenotaph en in Londen. Samen met veteranen van het Royal British Legion. In Den Haag — bij het Indisch Monument, in Roermond en bij de "7 December Divisie" in Schaarsbergen. Het zijn de "beating drums" die roffelend vele herinneringen produceren. In een periode van zestien jaar leerde hij achttien commandanten kennen. Het ging zo van: snel — doorschuiven maar, of zoals dat in de wandeling heet: "komen — kunstje vertonen, geschiktheid bewijzen om kolonel te worden — en dan weer: snel wég...." Hij zat bij de Staf te Divisie. Daarna bij de staf 11e Brigade, waar je de commandanten eveneens snel zag wisselen. Eén van hen was Brigadegeneraal Jonkheer Boreel, die na zo'n zes maanden aan Fabri zei dat hij zich de kennismaking nog kon herinneren. Toen hij op het "moment supreme" dacht: "Goh, die man kijkt me aan met zo'n blik in de ogen van: "..... daar heb je weer zo'n amateur, die het een keer moet gaan proberen!" Maar achter al, bleek hij een voortreffelijk commandant te zijn. Terugglokkende, denkt hij aan baden die zich een doel stelden en de

toch juiste beslissing. In de praktijk kan een ieder binnen de Krijgsmacht zich tot de IGK (Inspecteur-generaal der krijgsmacht) wenden. De IGK wordt beschouwd als een onafhankelijk en neutraal — boven de partijen — geheven autoriteit. Door deze onafhankelijkheid is een IGK niet verplicht om te onderzoeken of te bemiddelen. Hoewel deze onafhankelijkheid het ook mogelijk maakt om een kwestie tot op het hoogste niveau te brengen — bij het Ministerie van Defensie. In principe bemoeit de IGK zich ook niet met het interne beleid van de commandant. Daarom neemt de IGK geen beslissingen — het adviseert slechts. De eindbeslissing rust bij de commandant. Het IGK is geen "klachtenbureau"; deze worden behandeld door hiervoor aangewezen instanties. Zo worden justitiële gevallen (met strafrechtelijk karakter) nooit door de IGK behandeld. Zo zag Luitenant-generaal b.d. T.J. de Geus zich niet als "ombudsman"; bemiddelen betekend, het slaan van een brug tussen beide oevers. De legendarische chef voor Fabri blijft de Prins. "Maar de laatste officier van zijn Staf was ik niet", zegt hij. "wij waren met ons drieën — een van hen de Gouverneur "Bronbeek" R. Boekholt. Zijn Prins was in oorlogstijd bevelhebber der Nederlandse Strijdkrachten (waaronder Binnenlandse Strijdkrachten). Was IG geweest voor Landmacht, Marine en Luchtmacht, waarna hij op 1 januari 1970 werd benoemd tot IGK. Na 30 jaren van inzet, kreeg de Prins een cresabel uit handen van Luitenant-generaal A.J.W. Wijting, voorzitter van het Comité van de Verenigde Chefs van Staven. Het model van de sabel komt overeen met een wapen, zoals gedragen door de Prins van Oranje (de latere Koning Willem II) bij Quatre Bras en de Slag bij Waterloo. Op het gevest in zilverkleurig metaal: drie zwaarden, door een kroon gedekt — symbool voor drie krijgsmachtdelen. Op de kling: "Aan de Inspecteur-generaal der Krijgsmacht, Z.K.H. de Prins der Nederlanden". Op de keerzijde: "1945 — 13 september — 1975".

Die ene vraag: "Waarom?"

Onder het groene lover rond het "Indisch Monument" van Den Haag vertelde "Madjoe" voorzitter (Den Haag) Van Os ons dat, een gezelschap van 50 Engelsen bij ons op bezoek was. Zij waren verwelkomd en op hun rondreis begeleid door "Madjoe"-heren B. Dros en C.J. van

...President "Far East Prisoners of War": "Indisch Monument" Den Haag...

Os, versterkt met de dames M.L. van Well Groeneveld-Lanzing en G.S. Maminiau. Aangevuld met hartelijkheid van leden van de Vereniging in den lande. Het zijn mannen van de "Nottingham & District: Far East Prisoners of War Association", die samen met ons barre tijden meemaakten in de oorlog tegen Japan — verspreid wonend over de eilanden in de Pacific. Ze zijn in "Bronbeek" geweest, waar zij een krans hebben gelegd. Op de slagvelden rond Arnhem en het "Hartestein"-museum in Oosterbeek — historisch hoofdkwartier van Parageneraal Roy Urquhart in bange dagen. Ginds schuivelt men onwennig rond, zich kennelijk verwonderend over de serene rust alom. Decor voor een "Monument" dat ons herinnert aan de gewelddadigheid van de Japanse vijand. Aan de moed en zelfopoffering die zoveel naamlozen hebben opgebracht, in 'n streven om het hoofd niet te willen buigen voor de gehate vijand. Wij weten het: velen van hen rusten onder eenvoudige zerk; nooit meer in staat getuigenis af te leggen over mensonterende tijden. Father David Buescher, R.C. International Parish gaat ons voor in onze gedachten: "In feite kan ik niet voor U spreken", zegt hij, "het zijn bittere ervaringen en uw verdriet

...de "Last Post": denken aan hen die ginds gebleven zijn...

die hun eigen taal spreken". Door 'n stil wijlen bij het "Monument" zult U diep bewogen zijn door de verschillende menselijke reacties die de beeltenissen geven op oorlog, menselijk lijden, machteloze woede, teneergeslagenheid en de totale leegte in een mens. Wij kunnen in verwondering naar de heem'len opkijken met die ene vraag? "Waarom? — Wat betekent dit?" "de kinderen van de beeldengroep kijken hulpeloos — niet begrijpend — om zich heen. Dat hier zoiets gebeurt? In de wereld, die wij hen gegeven hebben. Father Buescher ontmoette eens een echtpaar in het Verre Oosten. Het waren 80'ers — maar innerlijk zo tevreden en verwachtingsvol. Later bleek, welk afschuwelijk hoge tol de oorlog van hen geëist had. Het waren Joods mensen en talrijk hun bloedverwanten. Maar allen gingen vreed voor hen verloren. Op die ene vraag antwoordde men dat het leven tekort is om zich door haat te doen verslaan. Men moet daarom overeind komen. Vandaag wordt U bezielde door herinneringen, die U dierbaar zijn. Zij hebben U geleerd dat, diep gebukt gaande onder inhumane daden in de meest duistere momenten, er toch iets groeit — openbloeiend in kille sneeuw. Onze ogen glijden naar het "Monument" — "De Geest Overwint", devies van de Verzetster Oost-Azië, die geloof en vertrouwen verbeeldt, waarop velen hebben gevaren. De "Last Post" klinkt — tonen die verglijden in grauw bewolkte lucht. De veteranen staan stram in de hou-

...stil saluut: "We shall remember them"...

ding. Op hun blazer, de onderscheidingen met ereplaats voor de "Pacific Star": "They shall grown not old. As we that are left grow old. Age shall not weary them. Nor the years condemn. At the going down of the sun and in the morning — We shall remember them! We shall remember them! — dat ons herinnert aan hen die in hun eeuwige slaap verzonken zijn, zonder dat ouderdom hen kan storen. In de hotellobby ontmoetten we de veteranen. In grote lijnen komen hun verhalen overeen. Over een dappere, maar ongelijke strijd. John Squires trok op Java, met z'n eenheid zich al vechtend terug. Ter hoogte van Bandoeng werd men hevig aangevallen vanuit de lucht door razendsnel mitrailleurende "Zero's". Men leed verliezen. Maar voort ging het. Via Tasikmalaja naar Tjilatjap, om de laatste boot naar Australië te halen. Veel boten waren tot zinken gebracht — een handjevol vertrok. Gauw viel men in Japanse handen en de lijdensweg begon. William Stone woonde in Singapore. Toen de oorlog uitbrak, werd hij naar Malakka gestuurd. Hier moesten de Britten de Japanse stoottroepen tegenhouden. Maar de agressieve en geharde vijand sloeg hen terug. Men viel terug op Singapore, dat kort daarop capituleerde. Als krijgsgevangenen ging men naar Bangkok. Voor twee jaar (dwang)arbeid aan 'n spoorbaan met alle misère die tropenkiezen met zich meebrengen. Toen terug naar River Valley Camp in Singapore. Samen met Denis Radford worden de krijgsgevangenen in twee Japanse vrachtschepen gepropt — op naar Japan. In de Chinese Zee worden de schepen aangevallen door de Amerikaanse onderzeeboot USS "Sea Lion" en getorpedeerd. William dobbert vijf dagen zielsverloren op die grote zee. "Ik gaf geen cent meer voor m'n leven", zegt hij wat gemoedeneerd. Toen dook de USS "Sea Lion" weer op en nam hem aan boord. Daarna voer de onderzeeboot van eiland naar eiland, de vijand aangrijpend, waar deze maar kon. Eerst tegen het eind van 1944 kwam aan de exodus van Stones een einde. Denis was minder fortuinlijk. Na drie dagen hulpeloos drijven, werd hij door de vijand gered en kreeg meteen kost en inwoning op Japan. Phil Buxton landde met de XVIIe Divisie op 13 januari 1942 in Singapore. Toen regelrecht naar Malakka. In de oerwouden vocht men toen tegen de meedogenloze vijand. Toch hielden de Britten zich nog een maandlang staande. Het is een bitter verhaal — doorkruid met 'n berucht Changi Jail, Wam Po, Drie Pagodenpas, de wanhoop, kille stortregens en de schier eindeloze rij van graven. En deze vertellen ons dat, dit verhaal geen droom was....

K. Anon

PENSIOENRECHTEN, HET DOEL EN DE WEG

Van de heer Bridié vernam ik dat velen de artikelen van mijn hand over de pensioenrechten maar moeilijke en onverteerbare kost vonden. Over die opmerking heb ik (misschien zelfs met een vleugje sadisme) geglimlacht, immers, veteranen dienen te weten dat er zonder strijd geen overwinning is en elke verworvenheid slechts door inspanning kan worden verkregen. Per aspera ad astra (SROl, Bandung).

Dit vervolg zal overigens in dezelfde toon (de mijne) geschreven zijn. Toen een paar vrienden/collegae mij vroegen of ik, gezien mijn ervaring uit mijn vroegere functie, bereid was iets op het gebied van pensioenen voor onze strijdmakkers van toen te doen, heb ik daar- in zonder meer toegestemd. Dit vooral gedachtig het woord van Jan Campert: "gedenk die deze woorden leest, makkers in den nood".

Maar direct daarop stond ik voor de vraag "Hoe dan wel". Het achteroverleunen en wachten tot dat iemand met een verzoek om advies komt is nutteloos. Je loopt dan het risico dat je wordt geconfronteerd met alle mogelijke individuele, in feite voor de groep als geheel irrelevante vragen. Eigenlijk was het mij van het begin af aan wel duidelijk dat ik niet alleen het probleem moest stellen, maar ook de weg tot oplossing aangeven. Tenslotte, en dat was voor mij het moeilijkst, leek het onvermijdelijk de actie zelf te starten. Allereerst moest het probleem duidelijk worden afgegrensd. Dit betekende dat er een direct verband met de militaire diensttijd moest bestaan. Het niet hebben van pensioen uit zijn baan na dienstverlating, het hebben van een "pensioenbreuk", het menen recht te hebben op een invaliditeitspensioen op grond van een handicap "in en door de dienst verkregen" etc. waren vragen die het probleem niet mochten vertroebelen.

Er komen dan teveel aspecten aan de orde waardoor de probleemstelling niet meer duidelijk of zelfs onmogelijk is. Elke discussie kan dan op een zijspoor terecht komen en het resultaat is een "Poolsche landdag" waar nooit oplossingen uit komen. In de voorgaande artikelen heb ik alle zijpaden af proberen te sluiten. Geen pensioen (de witte vlekken op de kaart), geen volwaardig pensioen wegens baanverandering (pensioenbreuk) etc. behoren tot een algemeen maatschappelijke discussie en horen niet thuis in de door mij geformuleerde probleemstelling.

Het gaat in dit geval alleen om het recht op een ouderdompensioen op grond van het in militaire dienst geweest zijn voor langere tijd en onder oorlogsomstandigheden (in feite een door omstandigheden buiten de wil van de betrokkene langer dan een normale dienstplichtperiode). Nadat het probleem aldus was afgegrensd diende een juridische grondslag te worden gevonden. Zou die er niet zijn dan is elke actie onder te brengen in het lijstje van "wensen". En daar heeft niemand mij voor nodig. Dan kun je net zo goed de Neckermann-catalogus nemen, daar zijn wensen genoeg uit te halen. Bovendien lijkt mij een honorering van wensen met een zo grote financiële consequentie voor de overheidsfinanciën een illusie.

Ik heb derhalve een juridische grondslag geconstateerd op grond waarvan de wensen zouden kun-

nen worden getransformeerd in een aanspraak (op juridische gronden).

Natuurlijk is het onverteerbaar dat iemand die vrijwillig naar Duitsland ging om daar voor de Duitsers te werken daar nu een pensioen voor krijgt en die Nederlanders die dat vertikten met lege handen staan. Maar hoe zou je een dergelijke als notoir onrechtvaardig gevoelde situatie om kunnen zetten in een aanspraak op pensioen? Hier zou alleen een gebaar van de overheid dit "onrecht" recht kunnen trekken. De kans hierop mag een ieder voor zichzelf inschatten.

Ik meen evenwel dat de probleemstelling als door mij verwoord wel kan worden vertaald naar een "aanspraak" (in de juridische zin van het woord). Samengevat is het probleem door mij als volgt verwoord: Het officiële standpunt van de regering met betrekking tot de pensioenrechten van oud-militairen is kortweg geformuleerd:

a. "het voldoen aan de wettelijke gemeenschapsplicht als militair vormt geen reden voor een daaraan te ontleenen vorm van ouderdomsvoorziening".
b. "de duur van de onder de wapenen doorgebrachte tijd is niet van doorslaggevend aard".
c. "het voldoen aan deze wettelijke verplichting levert geen zelfstandig recht op pensioen op".

Tegen dit standpunt is de volgende stelling opgeworpen:

a. dat een normale diensttijd aldus wordt gezien en behandeld is niet ter discussie. Maar is dit uitgangspunt ook te handhaven als het gaat om langere perioden en onder oorlogsomstandigheden? Of verschuilt de regering zich achter een legalistische interpretatie van de wet?
b. als het bovenvermelde standpunt grondslag van het beleid is en ook steeds is geweest waarom hebben naderhand dan alle beroepsmilitair geworden collega's deze tijd wel als pensioenjaren meegekregen en vervolgens ook alle burgerambtenaren?

c. als het geen zelfstandig recht oplevert, is het dan moreel verantwoord de rechten wel toe te kennen als men gedurende enige tijd in overheidsdienst werkzaam is? Immers niet alle oud-militairen kregen de kans in overheidsdienst te treden. Bovendien zouden de PTT'ers er thans niet meer onder vallen, terwijl ze er vroeger wel onder vielen. Hieruit moge de willekeur van het "aanvullende criterium" blijken. Een "overheidsdienst" is in de tijd gezien namelijk geen vast gegeven. In de discussie over de intrekking van het pensioen van "de zwarte weduwe" kwam als voornaamste overweging om daarvan af te zien, naar voren dat de "rechtsstaat" in het geding was.

Nu lijkt mij een van de eerste grondbeginselen van de rechtsstaat het adagium te zijn: "gelijk recht voor alle staatsburgers".

Op grond van dit rechtsbeginsel wordt nu door ons een "aanspraak" geclaimd. Het hebben van een aanspraak houdt in dat ik meen dat de oudstrijders "in hun recht staan".

Nu is er, naar een ieder uit ervaring wel zal weten, een groot verschil in het "gelijk hebben" en het "gelijk krijgen".

De moeilijkste vraag die we te beantwoorden hebben is dan ook "hoe kom ik aan mijn recht?" Ik heb alle artikelen vrij uitge-

breid geschreven omdat ik eigenlijk reeds van het begin af aan vragen wilde beantwoorden. Dat ik om reacties heb gevraagd diende het persoonlijk doel tot verificatie van mijn redenering. Ik heb hierop geen kritiek gehad zodat ik aanneem dat de lezers zich in mijn argumentatie hebben kunnen vinden.

Hoe krijgen we nu ons recht?

Hiertoe staan twee wegen open. De een is via een proces, waarbij we de overheid aanklagen wegens discriminatie.

De ander is om het probleem bij de overheid op tafel te krijgen en bespreekbaar te maken. In de vorige artikelen heb ik aangegeven dat het aanbeveling verdient om eerst te proberen het probleem bij de overheid op tafel te krijgen en zo in het overleg te komen.

Lukt dat niet dan zullen we een proces toch moeten overwegen. Zover is het naar mijn gevoelens echter nog niet.

De eerste stap is dus "hoe krijg ik het probleem op de tafel bij de overheid"?

Ik had gehoopt dat een "organisatie" het bij de Minister zou aanklagen. Daarvoor heb ik mij tot het platform gewend. Daar heb ik echter bot gevangen. Ook andere organisaties toonden zich niet erg actief. Zeer tegen mijn zin heb ik toen op persoonlijke titel de Kamerfracties van CDA en VVD aangeschreven.

Daarnaast heb ik een dagblad en een reünie-comité's aangeschreven. Op het moment dat ik dit nu schrijf heeft dat nog niet veel uitgemaakt. Het enige is tot nu toe een toch wel meer manifest worden van het probleem.

We beginnen echter nog maar pas en we laten de moed niet zakken. Het motief waaronder ik de politiek benader is de diepzinnige Joodse uitspraak "in de herinnering ligt de verlossing, in het vergeten de ballingschap".

Voor de bijbelvaste lezers mag ik verwijzen naar Lucas 18:1-8. De artikelen die nog zullen komen zullen een verantwoording van de stand van zaken behelzen en een inschatting van de kansen.

OPEN BRIEF

(geschreven d.d. 23 april 1990)

Op de 10e mei heeft de heer Deetman een rede gehouden ter herinnering aan de inval van de Duitsers in Nederland. Het lijkt een goede gedachte om diegenen te helpen herinneren die er niet bij zijn geweest, zoals met vele kamerleden het geval is. Voor velen die het bewust hebben meegemaakt zal een oproep tot herinnering niet nodig zijn. Voor hen geldt het woord van de dichter uit het verzet:

"Den tienden meidag zal ik nooit vergeten, hij ligt geborgen in mijn bloed, en kan eerst sterven met mijn eigen leven, onthou dat wel, begrijp mij goed".

Voor de verzetsmensen en oud-militairen is echter de 4e mei belangrijker als herinneringsdag. Dat is hun "poppy day". Dan geldt telkens opnieuw voor hen de vraag:

"Is het een troost te weten dat zij vielen voor vrijheid en voor recht, het hoogste goed, en dat hun dood ons weer zal bezelen, met nieuwe zekerheid en moed?"

Dat schreef een dichter in het losbladige gezondenboek tijdens de oorlog. Voor "recht en vrijheid" zijn de mensen in het verzet gegaan, hebben vele van hen het met hun leven betaald. Voor dat ideaal hebben vele jonge mensen gemeend oorlogsvrijwilliger te moeten worden. Dat in de wetenschap dat vele duizenden gesneuvelde Canadezen, Polen, Amerikanen en Engelsen dat ook waren en dat hun dood onze vrijheid betekende.

Voor dit beginsel zijn daarna ook jonge mensen naar Indië gestuurd, om Orde en Vrede te brengen.

Zij waren geen "ambtenaren". Hun status was dat van "staatsburgers" van een zeer vrij land. En in deze status waren allen gelijk ongeacht hun rang of stand.

En toen hun strijd voorbij was zijn ze hun land gaan opbouwen, maar ook hun eigen toekomst en dat van hun kinderen. Sommigen bleven militair, sommigen traden in overheidsdienst, sommigen werden werknemer en weer anderen "een kleine zelfstandige".

Anno 1990 zijn velen van hen al niet meer in leven, maar de nog levenden zijn thans vrijwel allemaal over of vlak voor de pensioenge-rechtigde leeftijd. Niet hun carrière is meer belangrijk maar hun "pensioen".

En dan blijkt bij de reünies van hun oude onderdelen dat sommigen van hun strijdmakkers over hun diensttijd wel pensioenrechten hebben gekregen. Staatsburgers die hun wettelijke burgerplicht vervullen zijn geen ambtenaren, van een "voortgezet dienstverband" is per definitie dan ook geen sprake. De vraag die door hen dan ook gesteld wordt is een zeer legitieme. Waarom geeft de overheid aan beroepsmilitairen en overheidsdienaren wel pensioenrechten over hun militaire diensttijd en aan de andere staatsburgers die hun wettelijke burgerplicht vervulden niet?

Een van de grondbeginselen van de rechtsstaat is dat alle staatsburgers gelijk zijn voor de wet. Dit is het adagium van het gelijke recht voor allen.

Als aan een "landverraadster" haar pensioenrecht niet wordt ontnomen is dat gebaseerd op die beginselen van de rechtsstaat. Hoeveel te meer zullen de grondbeginselen van de rechtsstaat moeten worden nageleefd als het gaat om degenen die voor het weer verwerven daarvan de strijd hebben gestreden.

De oud-strijders vragen niet zo maar om een pensioen. Zij vragen om de beginselen te handhaven waarvoor zij hebben gestreden. Als de staat het recht niet handhaaft zal de minister van Justitie nimmer meer in een discussie het begrip "verlaagd normbesef" in zijn mond kunnen of mogen nemen.

De vraag naar de rechtsstaat is aan de orde. Voor de "veteranen" is er in feite geen discussie mogelijk over het "of" en "de hoogte" van een pensioenrecht. Die vragen zijn reeds beantwoord door de toeken-

ning van de overheid aan een deel van de strijdmakkers. De vraag is nu alleen nog een van het "hoe" en het "wanneer". En voor dit laatste kan opnieuw worden teruggesproken naar de dichters van toen

"wij zijn zo moe van te lang wachten God, zo moe van te lang strijden en te lang smeken maar zo zij ons alsnog verlost o god geef dat wij voor dien dag niet zijn bezwaken."

Naschrift: "Poppy day" = klapproesdag, dat is de zondag voorafgaande aan 11 november dan marcheren de Engelse oudstrijders indrukwekkend langs het gedenkteken (Cenotaph) in Londen.

Het "of" is in feite een zelfsprekendheid. Het "hoeveel" is jaren x factor (percentage) x bedrag. En dit bedrag is het bedrag gebaseerd op een "eindloonregeling". Het soldij van een soldaat van toen is uiteraard niet ter discussie. Een "redelijke" carrière is hier het uitgangspunt.

VRAGEN AAN DE HEER BRINKMAN M.B.T. PENSIOENRECHTEN VAN OUD-MILITAIREN INDIEGANGERS

Citaten uit een officiële brief van het Ministerie van Defensie:

"De wetgever heeft zich hierbij steeds op het standpunt gesteld dat het voldoen aan de wettelijke gemeenschapsplicht als militair geen reden vormt voor een daaraan te ontleenen vorm van ouderdomsvoorziening. De sedert 1 januari 1966 in werking getreden Algemene Militaire Pensioenwet heeft in bedoelde grondgedachte geen wijziging gebracht."

"De duur van de onder de wapenen doorgebrachte tijd is niet van doorslaggevend aard."
"Het voldoen aan deze wettelijke verplichting levert geen zelfstandig recht op pensioen op."

De brief waarvan deze citaten deel uit maken ging (bewust of uit incompetentie?) geheel voorbij aan het door de betrokken militair in feite aangesneden probleem.

Zijn vraag luidde in concreto:

Dat een normale vervulling van de dienstplicht geen pensioenrechten met zich mee brengt is misschien aanvaardbaar maar is het ook werkelijk de bedoeling van de wetgever geweest om langdurige dienst in oorlogsomstandigheden eveneens uit te sluiten of verschuilt het ministerie zich formeel juridisch achter een onzorgvuldige wettekst?

Als genoemde citaten het uitgangspunt van beleid zijn en zijn geweest waarom hebben alle naderhand beroepsmilitair geworden collega's deze jaren wel als pensioenjaren (dubbeltellend) meegekregen en vervolgens ook alle burgerambtenaren? Als de vervulling van de wettelijke burgerplicht geen zelfstandig recht oplevert is het simpele feit van enig tijd ambtenaar worden als een voldoende additionele voorwaarde in politicus moreel aanvaardbaar?

Mijn vragen zijn vele, maar ik wilde er maar een enkele stellen, t.w.:

a. Komt de Minister van Defensie eind maart met een nota aangaande de "veteranenproblemen"?

b. Is het CDA bereid zijn nek uit te steken voor de (pensioen)belangen van de oud-Indiëgangers?
 c. Is het CDA het er mee eens dat een recht toegekend aan een deel van diegenen die hun "wettelijke burgerplicht" vervulden aan de overigen niet mag worden onthouden?
 d. Is het CDA het er mee eens dat het niet aangaat de oud-militairen met een fooi af te schepen maar dat het gewenst is in redelijkheid na te gaan wat een equivalent is van het aan ambtenaren wel toegekend recht?
 Drs. T. Lentz
 Zuylenburg 7
 3904 JT Veenendaal

PENSIOENRECHTEN. TWEEDE VERANTWOORDING

Nadat ik eind mei mijn eerste verantwoording had geschreven heb ik van het CDA een brief ontvangen waarvan de inhoud voor ons probleem niet van belang ontbloomt is.
 Onder normale omstandigheden lijkt mij een kwartaaluitgave van "Sobat" voor het terugblikken naar onze diensttijd en het doen van mededelingen voldoende. Waar het hier gaat om een zo belangrijke zaak als pensioenrechten zou een meer frequentere communicatie zeer gewenst zijn. De uitvoering daarvan is echter zeer moeilijk zodat het mij tot tevredenheid stemt dat het bestuur besloten heeft een aantal bladzijden aan het juli-nummer toe te voegen.
 Zoals ik eerder reeds meldde heb ik de CDA- en VVD-fracties herhaalde malen geschreven. De VVD-fractie heeft niet eens de moeite genomen (althans tot heden niet) op mijn brieven te antwoorden. De volksvertegenwoordigers uit die fractie gedragen zich naar het laat aanzien als 18e eeuwse regenten. Zij zien het volk, dat hen heeft afgevaardigd, buiten de verkiezingsstijd blijkbaar niet staan.
 Van de heer Frinking, de voorzitter van de (CDA) fractiecommissie Defensie, ontving ik op 1 juni een brief gedateerd 18 mei 1990 met de volgende inhoud:
 "...Hoewel ik mij terdege bewust ben dat het voor u - en voor velen met u - om een zeer belangrijke zaak gaat, nog eerder uit principeel dan uit financieel oogpunt, ben ik bang dat mijn antwoord u niet tevreden zal stellen.
 Tijdens het mondeling overleg over het regeringsstandpunt n.a.v. het rapport van de heer Van der Mei, dat op 26 april j.l. is gehouden heeft de heer Paulis dit probleem wederom aan de orde gesteld.
 Zoals ik reeds in mijn vorige brief aangaf, blijkt met name het feit dat toekennen van pensioenrechten inhoudt dat dan alle ex-dienstplichtigen hiervoor in aanmerking komen een hinderpaal. Dit zal leiden tot jarenlange juridische touwtrekkerijen over wie wel en wie geen recht op pensioen hebben. De door mij gebruikte zinsnede "in den brede" duidt er op dat de gevolgen van het ten principale honoreren van deze claim heel wat complexer, duurder en langduriger zal blijken dan vooraf vermoed. Bovendien is het onzeker of het geld terecht komt waarvoor het vooraf bedoeld was.

De initiatieven die de regering genoemd heeft om verbetering in de situatie van de Oud-Indiëgangers te brengen, lijken mij zinvoller. Ook de organisaties van veteranen, zoals de Oud-Indiëgangers

o.a. verenigd in het veteranenplatform laten zich positief uit over de meeste initiatieven.
 Met name die de onderlinge sociale contacten kunnen versterken lijken tegemoet te komen aan de vraag.

Wij zullen de vorderingen met de uitwerking van de maatregelen nauwlettend volgen."

(einde citaat)

Gezien de inhoud van de reeds door mij geschreven artikelen lijkt het mij onontkoombaar op de inhoud van deze brief nader in te gaan.
 Uiteraard heeft de inhoud van de brief mij teleurgesteld. Niettemin verheugt het mij dat ik een antwoord heb ontvangen. Daarmee is de discussie nog niet in een stilzwijgen verzand en is het probleem weer een beetje manifest (bekender) geworden.

Eerst nu de opmerkingen over het Veteranen Platform.

In "Sobat" van oktober 1989 is het actieprogramma van het platform vermeld.
 Onder punt 4a daarvan staat:

"... alsmede de mogelijkheid van het toekennen van een eenmalige uitkering aan de veteranen, die geen overheidspensioen hebben opgebouwd van hun diensttijd, diepgaand te bestuderen teneinde tot een verantwoorde oplossing te komen."

De "uitkering ineens" dient volgens bovenstaande letterlijke tekst als een vergoeding voor het niet hebben gekregen van pensioenrechten gelijk de overheidsdienaren hebben gekregen. Een andere interpretatie zou namelijk betekenen dat, een „uitkering ineens" aan een deel der veteranen, elke juridische basis zou ontberen.

De „uitkering ineens" zal dan ook op de een of andere manier als een equivalent van het aan overheidsdienaren toegekend pensioenrecht over hun diensttijd moeten worden gezien.
 Een andere interpretatie is m.i. niet mogelijk.

Hiervan uitgaande heb ik mij tot de Generaal-majoor b.d. T. Meines, voorzitter van het platform, gewend. Op zijn verzoek ben ik toen naar Doorn gegaan en heb de leden van het platform mijn opvattingen uiteengezet. Het platform heeft mij aangehoord maar heeft zich in geen enkel opzicht achter mijn argumentatie willen stellen.
 Zij waren dan ook niet bereid zich voor het doel als aangegeven in de door mij geschreven artikelen in te zetten.

Hierbij dient te worden aangetekend dat mij in het gesprek bleek dat vrijwel alle leden oud-beroeps-militairen waren (merendeel zelfs opper- en hoofdofficieren) die allen hun pensioenrechten reeds zeker gesteld wisten.

Waar doet dat platform dan wel zo positief over?

Op 26 april j.l. heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Vaste Kamercommissie en leden van het platform. Uit een verslag van die bespreking komen naast een aantal vrij onbelangrijke punten ook een aantal voor die voor ons probleem van belang zijn.
 Deze punten zijn:

6. Meer dan 2-jarige dienstplicht-lijst. Het meerdere belonen met f. 2.000,- per dienstjaar als een eenmalige uitkering.

8. Pensioenregeling voor elke 5

dienstjaren op welke wijze dan ook gediend. Ook voor hen die niet in overheidsdienst waren.
 Bij punt 8 zal waarschijnlijk gelezen moeten worden "rechten na 5 dienstjaren".

Maar wie komt daar nu aan toe? Wij herinneren ons nog maar al te zeer hoe vlak voor het bereiken van de beruchte 5 jaar (geldt voor officieren een langere periode?) militairen snel werden gedemobiliseerd om zodoende aan het toekennen van pensioenrechten te ontkomen. Bovendien is niet duidelijk of dienstjaren dan wel pensioenjaren zijn bedoeld. Tropen-jaren tellen immers dubbel. Maar gezien de "geest" waarin deze discussies plaats vinden zal hier wel dienstjaren bedoeld zijn.

De "uitkering ineens" komt dan na een periode in Indië van 2,5 jaar neer op f. 1.000,-. Als daar dan nog belasting van af gaat kunnen we gezellig een avondje "doorzakken".

Is dat dan de "verantwoorde oplossing" zoals in het actieprogramma is aangegeven?
 Dit komt in elk geval niet overeen met de interpretatie die ik daaraan heb menen te moeten geven.

Gezien deze benadering van het platform aanvaard ik persoonlijk dan ook niet dat het platform als vertegenwoordiger optreedt van mij als "veteraan". Ik heb aan het platform geen mandaat gegeven en zal die in deze omstandigheden ook nimmer geven.

En dan het eigenlijke antwoord van de heer Frinking.

Laat ik vooropstellen dat hij mijn argumentatie niet heeft bestreden. Dat is in elk geval een positief punt.

Op de keper beschouwd heeft hij echter geen antwoord gegeven op de door mij gestelde vragen. In plaats van een antwoord op mijn vragen geeft hij mij een "politieke benadering" inzake het probleem van de pensioenrechten van oud-militairen. Maar daarover later.

De vragen die ik gesteld heb kan ik blijkbaar niet vaak genoeg herhalen. Ik ben begonnen met het formuleren van een aantal stellingen en op grond daarvan heb ik mijn vragen geformuleerd.

De stellingen luiden:

1. De status van de militairen die hun wettelijke burgerplicht vervullen is die van "staatsburger" en niet die van "ambtenaar". In deze status zijn alle militairen die aan deze verplichting voldoen (en tot zolang zij deze verplichtingen voldoen) gelijk, ongeacht hun rang of stand.
 Het feit dat het voldoen aan deze plicht geen "zelfstandig recht" op pensioen oplevert is een bevestiging van deze opvatting.

2. Indien men na het voldoen aan deze verplichting in overheidsdienst treedt is er per definitie dan ook geen sprake van een "voortgezet dienstverband".

3. De wet geeft aan elke werkgever het recht om pensioenrechten toe te kennen, ook in de vorm van extra pensioenjaren.
 Dezelfde wet zegt echter ook dat deze toekening voor alle werknemers gelijkelijk moet gelden. Hiervan is bij het toekennen van rechten aan oud-militairen echter geen sprake. Aan een voorheen werkeloos worden ook geen extra jaren toegekend bij indienststree-

ding bij de overheid inzake zijn voorgaande werkloosheidsjaren. Zou deze bedoeling bij de overheid hebben voorgezet dan zou een andere pensioenregeling (een regeling volgens het levensjarenbeginsel of een met een "achterbalcon") de aangewezen weg zijn geweest.

4. De overheid heeft overduidelijk alleen aan oud-militairen op grond van het voldoen aan hun "wettelijke burgerplicht" extra pensioenrechten toegekend indien en voorzover zij overheidsdienaren of daarmee gelijkgesteld werden.

5. De overheid heeft daardoor aan een deel van de militairen die hun wettelijke burgerplicht vervulden rechten gegeven die zij aan de anderen zonder enige ratio (grond) heeft onthouden.

Dat waren mijn uitgangspunten (stellingen).

Mijn vragen waren vervolgens:

a. Zijn bovenvermelde stellingen juist of onjuist?
 Als ze niet juist zijn op grond waarvan zijn zij dan onjuist?

b. Pretendeert de Nederlandse overheid dat wij een "rechtsstaat" zijn?

c. Is niet een van de belangrijkste grondbeginselen van de rechtsstaat dat er een gelijk recht voor alle staatsburgers geldt?

d. Heeft het CDA, dat "christelijk" en "democratisch" in haar naam heeft, de "rechtsstaat" als een belangrijk beginsel?

e. Wordt in onze grondwet het gelijke recht voor alle staatsburgers gegarandeerd?

f. Wordt door de Kamerleden een

eed afgelegd waarin in feite bevestigd wordt de grondwet te handhaven?

Dat waren mijn stellingen en mijn vragen. Deze vragen zijn vrijwel allen met ja of nee te beantwoorden. Alleen als mijn stellingen niet juist zijn zou ik graag een nadere motivering daarvan willen hebben.

Hoe bizar het ook zou klinken, als alle vragen met ja zouden worden beantwoord rijst voor mij de vraag of de kamerleden dan "meinedig" zouden kunnen worden verklaard.

Deze vragen (ze waren anders gesteld maar wel van dezelfde strekking) zijn door de heer Frinking niet beantwoord.

Hij stelt in feite alleen dat het probleem "erg complex" is en dat wij het daarom maar moeten vergeten.

Het recht (ons recht) vergeten omdat de Kamerleden het zo complex vinden?

Voor ons als militairen is dat hetzelfde als "desertie in het gezicht van de vijand". Once on the run, always on the run.
 Dit hadden onze volksvertegenwoordigers zich moeten realiseren toen ze het voldoen aan de wettelijke burgerplicht voor bepaalde groepen pensionabel verklaarden. Het is te zot dat ze nu voor de consequenties van hun eigen daden terugschrikken en dan ten koste van de veteranen.

Ik heb boven een vorig artikel "Ubi jus, ibi remedium" gezet, hetgeen vrij vertaald betekent: "Als er nog recht bestaat in een land dan moet het ook te krijgen zijn". Laten we het hopen.
 De vraag is nog steeds: "Hoe komen we aan ons recht"?
 Het was niet "zo maar" dat ik in een brief aan de heer Brinkman verwezen heb naar Lucas 18:1-5.

Van de bestuurstafel

REALISTISCHE BENADERING VAN HET PROBLEEM "PENSIOENRECHTEN"

Er is nu in drie achtereenvolgende artikelen uitvoerig geschreven over onze "rechten" op pensioen over de periode, doorgebracht in het voormalige Nederlands Oost-Indië.
 Met nadruk willen wij er op wijzen, dat wij als oud-militairen Indiëgangers van mening zijn dat wij deze rechten inderdaad kunnen doen gelden vanwege de volgende feiten:
 a. wij zijn inderdaad weggezonden met de belofte dat wij in één jaar weer thuis zouden zijn.
 De E.M.- en de Palmboomdivisies hebben aan den lijve ondervonden, dat een jaar bij de overheid bestaat uit zo'n 30-36 maanden.

b. in de periode, doorgebracht tussen de keerkeringen (waarom eigenlijk niet buiten de landsgrenzen?) is door de gemiddelde dienstplichtig militair ongeveer f. 1.500,- aan soldij ontvangen. Zelfs in die tijd was dit een schijntje.

Een gegeven is echter, dat een dienstplichtig militair nu eenmaal geen arbeidsovereenkomst had (en heeft) met de overheid. Bij haar derhalve niet in dienst was/is als werknemer en derhalve juridisch niet kan worden aange-

merkt als pensioenrecht hebben-de. Wel was de overheid verplicht, rentezegels te plakken.

Wanneer wij derhalve als organisatie ons uiterste best doen om op het punt van pensioen iets te bereiken, dan is het realistisch om daarbij te bedenken, dat wij juridisch tamelijk zwak staan.
 Nochtans staan wij moreel uiterst sterk, gezien de buitengewone en moeilijke omstandigheden waaronder wij dienst moesten doen. U als lezer van dit artikel kunt ons helpen, door mede-ondstrijders die nog geen lid van onze vereniging zijn, te bewegen alsnog lid te worden. Des te groter de vereniging wordt, des te sterker staan wij straks. EN DAT STRAKS DUURT NOG MAAR ZO KORT.
 Bestuur V.O.M.I.-Arnhem

"WAT IS EN DOET HET VETERANEN PLATFORM" VOOR DE OUD-MILITAIRES IN 7 MAANDEN

Allereerst moeten wij vaststellen dat niet alle oud-militairen (thans nog ca. 90.000 in leven) verenigd zijn. Zij die wel georganiseerd zijn, zijn opgenomen in de vele verenigingen die nog niet allemaal lid zijn van het Veteranen-Platform.
 In de afgelopen 40 jaren hebben deze individuele verenigingen en

REGERING ERKENT OUD-INDIË-MILITAIRES EN...

Na veertig jaar heeft de regering eindelijk de moed opgebracht om te erkennen dat er oud-Indië-militairen bestaan. Wat deze erkenning zal gaan inhouden is nog niet erg duidelijk. *Wel is duidelijk dat het geen geld mag gaan kosten.* Voorlopig heeft men twee miljoen gulden uitgetrokken; het is een hoop geld, maar voor meer dan 100.000 uitgezonden militairen minder dan foot.

Van dit bedrag wordt een half miljoen beschikbaar gesteld om een muur te plaatsen bij ons monument in Roermond, met daarop de namen van alle omgekomen militairen. De rest van het geld zal worden besteed om te onderzoeken wat er gedaan kan worden om oudmilitairen uit de problemen te helpen. Er zal ondermeer worden bekeken of er alsnog bepaalde onderscheidingen zullen worden uitge-

reikt; een leuk idee, maar ik denk dat velen daar in de eerste instantie niet op zitten te wachten, zeker niet de tienduizenden die sinds hun demobilisatie zijn overleden. *Waar wij wel op zitten te wachten is een gelijkberechtiging van alle oud-Indië-militairen, of men na beëindiging van zijn diensttijd (langer dan normaal en onder oorlogsomstandigheden) ambtenaar is geworden of*

in het bedrijfsleven een baan heeft gevonden. Voor beiden geldt, dan men zijn wettelijke burgerplicht heeft vervuld en alleen de mensen uit het bedrijfsleven kunnen geen pensioenrechten claimen. *Als de overheid aan ambtenaren de tijd, waarin de wettelijke burgerplicht werd vervuld, wel als pensioengerechtigde diensttijd mee laat tellen, dan is dit een discriminatie ten opzichte van*

militairen die geen ambtenaar zijn geworden. Inzake de pensioenen vragen wij geen voorkeursbehandeling, maar een gelijkrecht voor alle staatsburgers. Graag verwijst ik u naar de zeer waardevolle bijdragen in de SOBAT van ons lid en pensioenskundige Drs. T. Lentz.

..... 'Minister' PRONK IN INDONESIË

Moelijk de titel van Pronk naar te schrijven; voor alle duidelijkheid heb ik gemeend dit eenmaal te moeten doen.

Zoals aan het begin reeds geschreven, is het mij niet duidelijk wat de regering onder erkenning verstaat, want enkele dagen na dit heuglijke feit stuurt de regering Pronk naar Indonesië; deze weet onze erkenning een aardig tintje te geven, door de beruchte deserteur en overloper Prinzen, moordenaar van vele Nederlandse militairen, die wel hun opgedragen plichten na-

kwamen, te moeten ontvangen. Het is onvoorstelbaar dat een 'minister' zich zo kan verlagen.

Het is verbijsterend te moeten lezen dat een vertegenwoordiger van de regering de hand schudt van deze moordenaar, waaruit deze meent te mogen concluderen door deze ontvangst te zijn gerehabiliteerd.

Het ontvangen van deze misdadiger is beschamend door de gevallen die op de erebegraafplaatsen rusten. Ik denk dat de nabestaanden

van de ca. 4500 omgekomen militairen en de nog in leven zijnde oud-militairen Pronk dankbaar zullen zijn voor deze moedige daaf.

Wat betekent erkenning voor deze regering, als men geen afstand durft te nemen van aantijgingen van Dr. de Jong, die ons als collectief voor oorlogsmisdadigers uitmaakt.

Wat is erkenning als de regering meewerkt aan tendensieuze televisieuitzendingen als 'de kampong brandt' en 'een droom is voorbij'.

Als het de regering ernst is met onze erkenning dan zal zij de oud-militairen moeten zuiveren van deze ongefundeerde aantijgingen.

Hoelang nog, ondanks erkenning, moeten en kunnen wij, gezien de leeftijd, onze afschuw en verontwaardiging tonen aan de regering, die voor de zoveelste maal minachting laat blijken van de gesneuvelden, hun nabestaanden en voor de mannen en vrouwen die vaak onder zeer moeilijke omstandigheden hun plicht niet verzaakten.

Wij wachten in spanning af wat de regering inzake deze voor velen pijnlijke zaak meent te moeten doen. Op z'n minst zal de regering zich moeten distantiëren van Pronk, nu hij in de Kamer heeft gezegd geen spijt te hebben van zijn handelswijze in Indonesië.

Regering, laat zien wat uw bedoeling is met onze ERKENNING.

J. Dijkema
voorzitter.

Vervolg van de bestuursafdeling

dankzij de oprichters van de VOMI in de laatste 5 jaren getracht als vereniging aandacht te krijgen bij de Overheid voor de talloze en groeiende problemen.

Voor al het onvolwassen geschiedschrijven van L. de Jong en het op kwetstende wijze presenteren van films via de NOS door pseudo-journalisten, waarvan hun geestesproducten net zo verwerpelijk zijn als hun op sensatie beluste doelstellingen.

Verder blijkt ook thans nog dat onze Minister van Ontwikkelings-samenwerking (en plaatsvervangend Minister van Defensie) geen oog- en bloemen had voor de Nederlandse Ereveden doch schokkend veel aandacht had voor "de deserteur" waar Nederlands bloed aan kleefte.

Begrijpelijk is dat er eerst een duidelijke mentaliteitsverandering moet plaats vinden om te voorkomen, dat dergelijke negatieve uitwassen zich niet meer voordoen t.a.v. Oud-Militairen die loyaal hun plicht deden.

Ondanks alle inspanningen en brieven van vele individuele verenigingen in het verleden, is door de Overheid beleden gereageerd doch nummer een erkenning, laat staan een resultaat geboekt (behoudens het monument).

In september 1989 heeft de Stichting Veteranen Platform zich officieel gepresenteerd met een duidelijk beleids- en actieplan, dat is samengesteld uit de vertaalde verlangens en wensen van alle aangesloten verenigingen (nu 14 verenigingen met 60.000 aangesloten leden).

Na presentatie van het eindrapport van drs V.d. Mei in het begin 1989 en het uitgebrachte beleids- en actieplan van het VP zijn de gesprekken met het Ministerie van Defensie en later met Minister Ter Beek gevoerd met het gevolg dat de Minister in 3 maanden een bespreekbaar beleidsplan onder de titel "Zorg voor veteranen in samenhang" voor Kamerbehandeling heeft geproduceerd. Reeds op 26-4 heeft het VP de uitnodiging ontvangen van de vaste kamercommissie voor defensiezaken, om haar open aanmerkingen op het ministeriële beleidsplan te geven en 's-

middags aanwezig te zijn bij het debat van de kamercommissie met de Minister Ter Beek.

Door alle aanwezige politieke commissieleden is in duidelijke bewoordingen gesteld dat het leed na 40 jaar op een behoorlijke wijze behoort te worden afgedaan en nagenoeg alle punten gehonoreerd behoren te worden en dat films en uitlatingen en handelingen als door Minister Pronk gedaan, achterwege behoren te blijven om niet nog meer onnodig leed op te roepen.

Het voorwaarde scheppende klimaat heeft door het coöperatief optreden geleid dat alle actiepunten bespreekbaar blijven. Onze PR-functionaris zal op korte termijn de in- en externe berichtgeving tot uitvoering brengen, aangevuld met extra edities van de Defensie-Krant, waardoor een betere informatiestroom op gang komt.

Willen wij op korte termijn iets voor onze oud-militairen bereiken dan zullen wij onze energie coöperatief moeten inzetten, individuele brieven en acties werken t.o.v. onze tegenspelers contra-productief.

De VOMI is in het dagelijks bestuur van het VP vertegenwoordigd en mag stellen dat dit strijdvlaag team blijft ijveren voor de rechtvaardigheden van haar doelstellingen.

D. Mennens
Lid van het bestuur Veteranen Platform

VERENIGING OUD MILITAIRES INDIË GANGERS, ARNHEM

Rotterdam, 13 juni 1990
Opstelling gesprekspunten bestuursvergadering d.d. 9-4-1990

Welkom aan de heer G. Achterhof, welke voor de eerste maal als bestuurslid aanwezig was. Eenstemmig werd besloten dat de heer Achterhof in de functie van PR-man als contactman namens het bestuur in de redactie van ons blad "Sobat" zal plaatsnemen. Verslag van de vorige vergadering werd zonder wijzigingen goedgekeurd.

Van de F.N.V. te Amsterdam is een schrijven ontvangen omtrent het probleem rentezegels. Wij wachten eerst af wat het resultaat is van de ingezonden formulieren. Response op de artikelen van drs T. Lentz is zeer matig.

Verslag van eerste gesprek van onze D.B. met Dagelijks Bestuur van F.I.M.

Hr. Achterhof zal trachten in Friesland weer een bestuur te formeren.

Verdeling Afd. Noord-Brabant strandt op verdeling volgens postcodes. Op 12-4-90 weer vergadering in Boxtel.

In Oost-Gelderland voor de VOMI-leden een filmdag organiseren om de contacten te verstevigen. Planning is september/oktober.

Verslag toespraak door staatssecretaris Van Voorst tot Voorst in afdeling Drenthe. Waardering bij defensie-ambtenaren voor werk van onze Sociale Commissie.

Gedachtenwisseling over de vraag hoe wij "de politiek" meer en beter voor ons werk kunnen interesseren. Landelijke bijeenkomst voor alle bij de afdelingen aangesloten leden centraal ergens in Nederland stuit op de gigantische kosten die daaraan zijn verbonden. Alleen een grote zaal kost al zo'n f. 20.000,-.

Informerer bij AVRO of zij documentaire op de plank hebben liggen over de periode 1945-1950 en zo ja, of wij copie kunnen krijgen.

MET F.I.M. IN GESPREK

Zoals wij reeds vermeldden in het April-nummer van ons blad heeft op 21 maart j.l. een eerste gesprek plaatsgevonden tussen de dagelijkse besturen van de VOMI en de FIM.

Zoals redelijkerwijs kon worden verwacht zijn over en weer ernstige bezwaren geuit tegen acties en/of brieven van de andere partij.

Wij geven toe, dat de redactie van onze correspondentie, sober en zakelijk, soms tot misverstand zou kunnen leiden en hebben toegezegd in de toekomst daaraan meer aandacht te schenken.

OPSTELLING GESPREKSPUNTEN BESTUURS VERGADERING D.D. 22-5-1990

Uitkering rentezegels. Er wordt van de uitkering 18,4% loonheffing ingehouden. Na ampel overleg wordt besloten deze aangelegenheid te delegeren naar het FNV te Amsterdam, waar een medewerker volledig vrijgemaakt is voor dit onderwerp en reeds waardevolle contacten met de betreffende ministeries zijn gelegd.

Getracht zal worden om in Friesland weer een afdelingsbestuur van de grond te krijgen.

In Bladel en Eindhoven worden bijeenkomsten gehouden met het doel een bestuur Oost-Brabant te formeren.

De artikelen van drs T. Lentz over de pensioenproblematiek zullen aan geïnteresseerde VP-verenigingen worden toegezonden ter publicatie in hun verenigingsbladen.

Overlijdingsberichten van leden moeten door de afdelingen aan de Sociale Commissie worden gemeld. Deze zorgt dan voor vermelding in "Sobat" onder een vaste algemene tekst.

Er zal zo spoedig mogelijk een herziene begroting 1990 en een concept-begroting 1991 aan de afdelingsbesturen worden gezonden.

Naar schatting heeft 30 procent van de leden hun contributie over 1990 nog niet betaald. De afdelingsbesturen zal worden gevraagd zich over dit probleem te buigen.

Opstelling bestuur inzake moeilijkheden binnen afdelingen.

Stelling is, dat de afdelingen in eerste instantie hun problemen zelf moeten oplossen. Bestuur VOMI wil uiteraard bemiddeling aanbieden maar kan dit niet opdringen.

WOORDEN, WOORDEN, WOORDEN

Herdenkingsdagen voor hen, die omkwamen in de gruwelijke oorlogsperiode liggen achter ons. De Minister-President zegt in een toespraak: Wij denken aan al die mannen en vrouwen, die hun leven offerden voor de goede zaak (of woorden van gelijke strekking). De ene magistraat staat hier met (krokodillen)tranen in zijn ogen, dit te vertellen. Anderen vertellen het weer ergens anders. Is er echter één, die denkt aan diegenen die wél zijn teruggekomen, na de politiole acties, uit de concentratiekampen, de Jappenkampen, de arbeidskampen. Hoe die er momenteel aan toe zijn? Duidzenden psychisch gebroken, nog steeds onder behandeling. Duidzenden, die zich momenteel dagelijks melden bij hulpverlenende instanties voor psychische hulp, waar men groot gebrek aan mankracht heeft.

Dames en heren politici jammeren, dat er geen belangstelling is voor de politiek. Hoe kan er interesse bestaan voor de politiek, als ze zich druk maken over het verzoek van varkens, maar zich geen snars bekommeren om al diegenen, die nog minder dan varkens indertijd werden vervoerd en behandeld. Die het totaal niets interesseert, hoe de mannen van het KNIL zijn fijngemalen en vormzeld door de ambtenarij en de politiek.

Als oud militair een kort resume over een m.i. heel simpele zaak. In december 1987 stelt de Minister van Defensie een commissie in, die zich gaat bemoeien met de situatie onder "veteranen". Het duurt 1½ jaar vóór het rapport Van der Mei uitkomt met aanbevelingen. Een departementale commissie wordt ingesteld, die niets heeft gedaan. Dan een bericht op 27 maart 1990: "Einde-lijk eer voor veteranen".

Wat gaat daarvan terecht komen,

en hoe lang gaat dat duren? Eén van de voorstellen: Het sterk uitbreiden van reünie faciliteiten op kazernes.

Het 4e Bat. Garde Jagers wil 19 mei 1990 een reünie organiseren. N.a.v. de aanbevelingen in het rapport V.d. Mei, schrijft de secretaris van de commissie aan de staatssecretaris van Defensie het verzoek om vrijgesteld te worden van de afdracht van loonbelasting en sociale lasten, 21 april 1989.

Antwoord van het Departement in oktober: Er zijn besprekingen gaande tussen Defensie en Financiën, die vermoedelijk vóór het eind van het jaar afgerond zullen zijn.

13 februari 1990 een brief van de secretaris: Jongens, hoe staat het er nu mee, Antwoord: 15 maart: Verzekerd afgewezen, er zijn geen middelen beschikbaar. Het berichtje in de pers, dus wederom schrijft de secretaris aan Defensie.

Antwoord: De onderhavige zaak is in bespreking bij de commissie beleidszaken post actieve militairen.

Mannen en vrouwen van Nederland, bedankt wat jullie hebben gedaan in 's lands belang. Diegenen, die niet meer zijn teruggekomen, voor die kunnen wij helaas niets meer doen, die zullen wij jaarlijks met tranen in de ogen herdenken. Diegenen, die wél zijn teruggekomen en er de nadelige gevolgen nog altijd van ondervinden: psychisch, pensioenbreuk, enz., voor diegenen zijn commissies gevormd en subcommissies om te bekijken wat er gedaan kan worden.

Ondertussen loopt wel een Minister van Ontwikkelingshulp in Indonesië "hand in hand kame-raden" te zingen met een notoire landverrader.

M. Lahm
Den Haag, 10 mei 1990

"Wij waren ingedeeld bij het 4e Bataljon Garde Jagers" op Oost Java en Madoera, waarbij de schrijver H. Hoekstra de samenwerking tussen hem als soldaat 1e klas en de toenmalige verplegings-officier de reserve kapitein M. Lahm omschrijft in een nuchter soldatenboek. Zelfs na tientallen jaren komt de "verplegings-officier" nog gaarne op voor zijn bataljon. Een troost, de brieven hebben we nog niet ontvangen, maar het welkom is er hier en daar niet minder om. Er zit echt schot in de zaak bij het houden van reünies in kazernes.

Een andere sobat schrijft: "De omstandigheden waaronder dienst moest worden gedaan waren ten hemel schreiend: voetslapen als sokken-delen van de klamboe om onderbroeken van te laten maken door de chinese kleermaker - krentebrood waar-van de krenten vliegen bleken te zijn - stafkaarten uit 1926 - geen precisie instrumenten voor hen die in het terrein moesten opereren, ga zo maar door.

Dat doet uw redactie dan ook, een keer ouderwets kanker kan geen kwaad. Het 412e Bataljon Garde Regiment "Prinses Irene" publiceerde in een speciaal herdenkingsnummer de door hun in een jaar tijd ontvangen goederen waaronder 12.200 paar sokken (15 paar per man) en 2.336 onderbroeken (3 per man). De eerste waren OVV'ers, die het vooral in het begin slecht hebben gehad. De tweede groep waren dienstplichtigen die op patrouille een verkeerde onderbroek droegen en deswege vaak in hun kont werden gestoken.

Hadden ze maar een klamboe-broek moeten dragen. Of mankeerde er wel eens wat aan de logistiek in het leger?

Bij de "Garde Jagers" stond een veldkeuken onder de bomen. Door de hitte vielen niet de kraaien, maar de rupsen dood uit de bomen, gevolg: nassi goreng met rups. 't Werd afgekeurd. Hadden ze ook bij dat brood moeten doen met die vliegen.

SOCIALE COMMISSIE

In de laatste Sobat nr. 11 staat een verslag van de soc. commissie over 1989. Hieruit blijkt dat 104 dienstmakers van toen geholpen konden worden.

Verder volgt een vrij droog verslag over wat wel en wat niet lukt. Toch is dit verslag niet compleet. Er wordt niet veel gesproken over het bezoeken van zieken. Voor mij ligt dat ongeveer op 35 keer.

Verder worden de telefoontjes niet genoemd van die mensen, die behoefte hebben aan een praatje. Even lekker uitkletsen.

Op straat kom je ze ook wel tegen. Dat zijn ook dingen die de soc. commissie doet.

Maar elk VOMI-lid kan dat doen.

Probeer te luisteren als iemand iets vertellen wil, neem er even de tijd voor. Erg belangrijk.

Weet je dat iemand uit je omgeving ziek is, meldt dat bij het bestuur, maar besteed er zelf ook even aandacht aan.

Ook voor de vrouwen ligt hier een taak. Zij horen er immers ook bij! Ook zijn er nog oude Sobats die in de problemen zitten en nog steeds niet de telefoon genomen hebben om eens een afspraak te maken. Een Drent loopt nu eenmaal niet graag met zijn problemen te koop.

Er zijn mensen die al eens gevraagd hebben of ze een afspraak konden maken.

Nu, dat kan, maar ze hebben het nog steeds niet gedaan. Waarom niet? Doe het toch maar.

Soms lost een gesprek al heel wat op.

En je hoeft er immers niet mee door te gaan!! Probeer het eens. Wie weet helpt het.

Lammert Bolt, Sociaal contactman Afd. Drenthe
telefoon 05910-26394

REUNIE

Op zaterdag 13 oktober 1990 houdt de "Bogor Reünie 14e Bat. Inf." wellicht de laatste, haar 10e reüniedag, wederom in "Hui-ze Bronbeek", Velperweg 147 te Arnhem. De zaal zal geopend zijn van 10.00-17.00 uur. Belangstelden kunnen zich uiterlijk voor 1 september 1990 opgeven bij de heer P. Uiterwijk, Vossiusstraat 94, 2802 XT te Gouda, tel. 01820-15594 of bij de heer S.B. Grönloh, De Rijpstraat 9, 3317 CA te Dordrecht, telefoon 078-184123. De kosten zijn bepaald op f. 7,50 per persoon.

29 september is er weer een reünie van 1-1-R.I. in de Adolf van Nassaukazerne te Zuidlaren. De kosten bedragen f 35,- p.p. Inlichtingen tel. 05910-12793 B. Vos of 05920-55412 S. Doorn. 1-1-R.I. werd op 4 juni 1945 te Zuidlaren opgericht en is voortgekomen uit de B.S.. Op 25 januari 1946 vertrokken zij met de Nieuw Amsterdam waarna zij terugkeerden op 30-8-46 (vertrek Indië) met het M.S. Zuiderkruis (Klopt dat mannen van 1 R.I.?)

In de het ontmoetingscentrum "De Schakel" van het psychiatrisch ziekenhuis "Dennenoord" te Zuidlaren wordt op zaterdag 10 november a.s. een reünie gehouden voor iedereen die bij het 432e heeft gediend. Samen met onze sobat's kunnen we weer eens bijpraten over het wel en wee. Heeft u geen bericht ontvangen neem dan contact op met Roelof Grit te Balloo, tel. 05924-1361.

Het 432e Bataljon werd op 1 juli 1949 opgericht uit de lichte 49-1, vertrok naar Indië op 2-9-49 met de Grote Beer en keerde in Nederland terug op 16 oktober 1950 met de Nelly uit Indië om op 10 november 1949 nog een dag voor de Nieuwe Waterweg te blijven liggen. Men zegt wegens de waterstand. Wij denken dat ze weer

terug wilden i.v.m. de kou. De meerderheid telde, dus debarkeerde ze de volgende dag in Rotterdam.

Op donderdag 26 juli 1990 K.N.I.L. herdenking op de ont-hulling van het K.N.I.L.-monument, aansluitend reünie op het landgoed "Bronbeek" te Arnhem. Inlichtingen de hr. K. Merkelbach, tel. 055-217639. Meldt U zo spoedig mogelijk want we zijn al aan de late kant door de verschijningsdatum van "Sobat".

Zaterdag 22 september 1990 reünie in Motel "Nuland" te Nuland van de 1e Compagnie-3e Bataljon-2e Bataljon Regiment Infanterie, 3e Inf. Brig. Groep" te Divisie 7 december".

Tom de Bart

Tom laat de Sobat zien met de foto's van C. Breukhoven, zijn zoon zal je dankbaar zijn.

Soms krijgen we reacties over een geslaagde reünie. Hier volgt er een.

Op 17 maart was het zover. De oud-militairen van de Militair Tandheelkundige Dienst (1946-1950) waren voor de eerste keer bij elkaar. Het is onbeschrijfelijk zo'n weerzien na veertig jaar. Een herontdekken, ook de dames werden zichtbaar. Er worden alweer plannen gemaakt voor volgend jaar. Ondertussen kunnen de nog "zoekgeraakte makers" opgespoord worden. De zon scheen bijna tropisch, wat een prima bijdrage was. De verzorging door het personeel van de O.O. Mess van de Kromhoutkazerne was buitengewoon goed. Middels deze nogmaals onze dank. Het enige minpunt was de reportage-fotograaf die zich niet aan de schriftelijke en mondelinge afspraken hield. Een onbekwaam iemand.

Aad Ouwendijk, 040-836789

Advies van de Redactie, tanden en kiezen van die fotograaf trekken zonder verdoving en de Sobatfoto-graaf, Herbert Meijer laten komen.

Tenslotte een welgemeend advies aan allen die een reünie organiseren. Wel eens gedacht om aansluitend te zoeken bij het "Veteranenplatform" bij voorkeur Bataljons-gewijs! Het behoef nooit de laatste reünie te zijn zoals het 14e Bat. suggereert. Jullie weten de kleinste afdeling van het leger is een AFDELING. Een afdeling bestaat uit tenminste 2 man. Zelfs samen blijven dit sobat's. U kunt zich ook aansluiten bij een der verenigingen die reeds langer bestaan en onder de paraplu van het Veteranenplatform opereren. Bespreek dat eens met de reünie-commissie. Samen sterk en geen versnippering van krachten.

Sobat D.L. Tavenier, van der Baanstraat 23, 4471 BP Wolphaartsdijk, stuurde enkele nummers van het weekblad "Tijger" aan Jaap van Breugel, daar hebben we voorlopig geen kind meer aan.

Treffend was het verhaal van sobat Tavenier over Rode Kruis-zuster Albertina Jacoba van Riemsdijk, die als hoofdfiguur werd omschreven in het blad "Overal", maandblad voor de Koninklijke Marine, nrs. januari/februari 1947. "Legende van een Zwanenjonkvrouw". "Sobat" schreef al eerder over "Kanjers". De Rode Kruis-zuster is er weer een van. Mocht U mevr. Van Riemsdijk goed hebben gekend neem dan contact op met sobat Tavenier. Bij voorbaat dank.

OPROEP AAN OUD-STRIJDERS VAN HET VIe bataljon KNIL

Een geschiedeniscommissie (HART, Handhaving Regementstradities) van 444 Infanterie Beveiligings Compagnie uit Laren (NH) is op zoek naar mensen (of familieleden/nabestaanden) die tussen april 1946 en april 1948 bij het VIe BATALJON KNIL ("MEDAN-BATALJON", OF OOK WEL GENAAMD "GAGAK ITAM") onder leiding van kapitein Maris gediend hebben. Dit Bataljon maakte deel uit van de Z-BRIGADE onder leiding van Kolonel Scholten en was gelegerd in Medan (Sumatra). Het VIe BATALJON KNIL nam o.a. deel aan de eerste politiole actie in 1947.

Van het VIe Bataljon KNIL zijn voor zover bekend 175 mensen met het stoomschip "DE VOLENDAM" op recuperatieverlof naar Nederland gegaan.

Wij willen graag met U over de Indische periode praten en de traditie van Uw Bataljon voortzetten (in welke vorm dan ook).

U kunt contact opnemen met:
Sgt Essing
444 Infanterie Beveiligings Compagnie
Amersfoortseweg 111, 1251 AV Laren
Tel. 02159-78656

We hopen dat U zo spoedig mogelijk reageert in verband met een festiviteit die wij willen organiseren, maar die we vooralsnog geheim willen houden.

WIJ WACHTEN IN SPANNING AFI!

MUSEA

de Directeur/Conservator van het museum der Koninklijke Marechaussee te Buren heeft het voornemen de stand van de Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee uit het Indië tijdperk uit te breiden.

Het voornaamste wat ontbreekt zijn de destijds gedragen uniformen van het Korps Militaire Po-

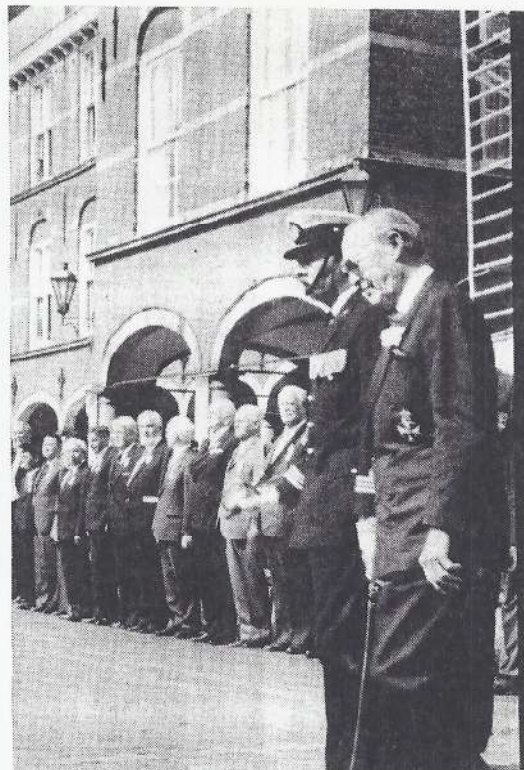
litie. De poppen die ter beschikking zijn staan "naakt". Wie helpt ze aankleden met groenkhaki en camouflage uniformen?

Deze behoeven dus niet speciaal van het Korps af te komen. De legeronderdelen droegen die ook. Medewerkers van het museum komen de uniformen of gedeelten daarvan gaarne bij U afhalen. Bij voorbaat dank, mede namens de Directeur, Gen.b.d. Van Lier. Bel: 020-328959, Arie Veen en hij zorgt voor de rest.

Leo links, Jaap rechts, in het midden „hun commandant“ de Brigade-Generaal b.d. Ridder MWO 4 W. Epke

Ridders MWO op 24 april 1990 bijeen op het Binnenhof te Den Haag. (Foto: H. Meijer, Sobat)

“FRONT VAN EER”

Een titel ontleend uit “Wapenbroeders” van weleer, 3e jaargang nr. 50, 17 maart 1949. Door H.M. de Koningin benoemd tot Ridder 4de klasse van de Militaire Willemsorde, de, als zodanig tijdelijk benoemde

Res. Elt WILLEM EPKE wegens: het zich in de strijd onderscheiden hebben door uitstekende daden van moed, beleid en trouw door zijn optreden in het tijdvak augustus 1947 tot maart 1948 tegen terroristische benden in de omstreken van Garoet (West Java). In het bijzonder door als commandant van een gemiddeld slechts tien man sterke stoottroep van de Inlichtingen- en Veiligheidsdienst der 3e Infanterie Brigade bij een zeer groot aantal, veel-

al uiterst zware dag en nachtac-ties aan Republikeinse verzetsgroepen en onbetrouwbare elementen door zijn voortdurende, hoogst onverschrokken, kundig en doortastend optreden zeer ernstig afbreuk te doen. In het korte tijdvak dezer acties wist hij de vijand gevoelige verliezen toe te brengen ook aan wapens en munitie en belangrijke documenten en voorts onder veelal zeer moeilijke omstandigheden, vele Nederlanders, Chinezen en enkele voorname Indonesische families naar veiliger oorden te brengen.

Uw redactie zocht deze tekst op uit “Wapenbroeders” toen hij getuige was van een bijeenkomst op het Binnenhof te Den Haag op 24 april 1990.

Achter iedere Ridder MWO die

aldaar stond opgesteld voor een Inspectie van de Prins der Nederlanden, ZKH Prins Bernhard, stak een verhaal waarop deze Ridders in het bijzonder en hun makers in de strijd of het verzet trots kunnen zijn. Onze ereliden Jaap in de Berken en Leo Berenbroek behoorde tot de “slechts” 10 man van de toenmalige 1e luitenant Willem Epke. Onze vriend Leo is er niet meer, zijn commandant op wie hij zo trots was reste slechts ter nagedachtenis aan dit lid van zijn groep een “In memoriam”. “Leo rust in vrede”. Een laatste groet van al je sobats.

Moge in uw herinnering blijven

LEONARDUS JOHANNES BERENBROEK

Geboren te Nijmegen 10 februari 1925, overleden te Nijmegen 22 april 1990.

Gehuwd met Geertruida Beekink, vader en schoonvader van Lambert en Margreet Berenbroek-Strengtholt, opa van Paul en Joost.

Voorzien van de Sacramenten der Zieken van de Heilige Kerk. Zijn uitvaart vond plaats op 26 april 1990 vanuit de Censekerk van de Heilig Land Stichting.

Zijn leven werd gekenmerkt door humor, openheid, inzet en strijdlust. Hij had nog zoveel toekomstplannen. Door zijn ziekte was het hem niet gegeven deze te verwezenlijken.

Hij ruste in vrede.

Van de bestuurstafel

Van de Minister van Defensie is de volgende brief ontvangen, gedateerd 21 maart 1990:

Geachte bestuur,
Naar aanleiding van uw schrijven, nr. DE/3190 d.d. 25 januari inzake het onderhoud van het Nationaal Indië-monument 1945-1962 te Roermond, waarvan de beantwoording tot mijn spijt enigszins is vertraagd, bericht ik U dat het onderhoud van het monument door de Dienst Gebouwen Werken en terreinen van de directie Limburg zal worden verzorgd. Met de meeste hoogachting, (w.g.) A.L. Ter Beek

IN MEMORIAM

De V.O.M.I. brengt een laatste eresaluut aan:

maart 1990

T.P.W. Gerrits
3612 Homborg
6601 XB Wychen
overleden 27-03-90

april 1990

L.J. Berenbroek
erelid V.O.M.I.
24-16 Weezen Hof
6536 JE Nijmegen
overleden 22-04-90

T. Beets
Briar Cottage
Church Lane
Catsfield
East Sussex IN33 9DR
Engeland
overleden 23-04-90

Henk Schrik, oud 76 jaar
overleden 16-05-90

Enno de Jonge, oud 64 jaar
overleden 28-05-90
Beiden afdeling Drenthe

Nagekomen bericht:

Leo Rovers te Lieshout
overleden 24-12-89

mei 1990

F. Dekker
51 Bohemen
3813 ER Leusden
overleden 24-05-90

juni 1990

P.W.P. Zalmé
89 Pettelaarse Weg
5216 BH 's-Hertogenbosch
overleden 06-06-90

Dat zij mogen rusten in vrede en dat al hun nabestaanden de kracht zullen vinden welke zij nodig hebben om dit verlies te dragen.

COLOFON

Algemeen voorzitter:
J. Dijkema,
Merelhof 159,
2251 DC Voorschoten,
tel. 01717 - 8862.

Vice voorzitter en Algemeen secretaris
G.M. Deerman,
Brongras 68,
3068 FB Rotterdam,
tel. 010 - 4206138.

Algemeen penningmeester
D. Mennens,
Eijsterlaan 12,
3055 CH Rotterdam,
tel. 010 4188239.
Postbanknummer 42.39.398
Amrobanknummer 45.85.91.360
i.n.v. VOMI Rotterdam.

Voorzitter Sociale Commissie
Victor Bridié,
van Nijensodestraat 117,
2597 RL Den Haag,
tel. 070 - 3280158.

Ledenadministratie
N. den Hollander,
Staringstraat 218,
5442 GL Oss,
tel. 04120 - 25109.

Public Relation
G. Achterhof,
Veldakkers 56,
7841 AH Steen,
tel. 05916 - 1449.

Redactiecommissie
J.P.C. Rausch,
Koningin Wilhelminalaan 387,
2274 AK Voorburg,
tel. 070 - 3857934.
R. Grit, nr. 90,
9458 TD Balloo,
tel. 05924 - 1361.
J. Zwaan,
Frijzele 45,
1034 KN Amsterdam,
tel. 020 - 319151.

Filmsdienst
J. de Wit,
Mulesbrink 60,
2553 GR Den Haag,
tel. 070 - 3977822.

Ereleden
J.W.J. in den Berken,
Mevr. H. Zaminige-Edens.
Ant. P. de Graaff.

Raad van Advies
Brigade-Generaal der Fuseliers
R. Beckhoff,
adj. in b.d. H.M. de Koningin,
commandant KTOM “Bronbeek”
Brigade-generaal b.d. Ridder,
MWO. W. Epke,
Kolonel der Geniadiers -
L.F.J. van Brengel,
Chef Staf “1e Divisie 7 december”
Luitenant-Kolonel W. van Ooijen,
Stafofficier van de Inspecteur-generaal
der Krijgsmacht,
Luitenant-Kolonel der Artillerie b.d.
M.M. Bakker.

IN MEMORIAM L.J. BERENBROEK

Helaas is ons weer een goede kameraad ontvallen. Diegenen die met Leo oftewel “De Beer” in Indië hebben gediend weten dat Leo toen herhaaldelijk veel meer inzet heeft getoond dan van een gewoon dienstplichtig soldaat kon en mocht worden verwacht.

In die tijd werd echter veel beschouwd als “plichtsbetrachting” want zo waren wij opgevoed. Meer dan een “Dat heb je goed gedaan” kon er vaak niet af en een tevredenheidsbetuiging was al iets heel bijzonders.

Leo heeft in die tijd ontvangen maar ook uitgedeeld, zoals hij zelf eens heeft gezegd en rancunes heeft hij daarom nooit gehad. Bij zijn terugkeer in Nederland moest hij niet alleen langdurig revalideren na zijn opgelopen verwondingen maar ook helemaal opnieuw beginnen: niemand zat op hem te wachten.

Leo ontdekte als zovelen van zijn jaargenoten dat hij door de oorlog 40-45 plus 3 jaar Indië een achterstand had opgelopen van 6 à 7 jaar die nooit meer was in te halen.

Leo heeft zich van het begin af aan tegen deze onrechtvaardigheden verzet en dat vrijwel tot zijn dood volgehouden. Niet voor zichzelf, niet voor eigen glorie maar voor de makkers die er materieel en immaterieel slecht aan toe zijn.

Als we Leo's nagedachtenis willen eren, laten wij dan nooit vergeten dat het Leo was die met slechts enkele vrienden aan de basis van de VOMI heeft gestaan. Laten wij hierbij verder bedenken dat de VOMI in eerste instantie er aan heeft bijgedragen dat de grote veteranenverenigingen zich het lot van de vergeten Indië-Veteranen weer bewust zijn geworden. Met bundeling van krachten in het Veteranen-Platform worden Leo's idealen misschien nog werkelijkheid.

Leo, wij die samen met je hebben gediend en gewerkt zijn er trots op je te hebben gekend en dankbaar voor wat je voor ons hebt gedaan.

We wensen je familie heel veel sterkte toe met dit verlies.

Namens de hele VOMI

Je oud Commandant:

Brigade-generaal b.d.

W. Epke - Ridder MWO 4

OPSPORING-AANHOUDING EN BEKENDMAKING VERZOCHT.....

C. Breukhoven, 3-2 R.I.

In Geldermalsen ontmoetten wij hem. Een jongeman benieuwd naar het relaas van zijn vader, C. Breukhoven, legernummer 250901... destijds behorende tot 3-2 R.I. Het regiment van de 1e Divisie 7 December dat in de divisie de meeste verliezen leed. Waar en in welke plaatsen is vader gelegerd geweest. Wat was zijn functie. De namen van zijn dienstmakers worden gevraagd. Kunt U hem helpen? telefoon 073-566881 of 01880-23310. Een foto gaat hierbij. 3-2 R.I. werd opgericht op 1-9-46, kwam voort uit de lichte 1945, vertrok op 18-10-46 met de "Indrapoera", en keerde terug op 24-12-49 (vertrek Indië) met de "Waterman".

Melle Beverwijk, geboren 11-3-27 vertrok als soldaat OVW, legernummer 27.03.11.002, met 2-4 R.I., voortgekomen uit de B.S. op 31-12-45 met de Alcantara naar Nederlands-Indië. Wanneer kwam 2-4 terug en met welk schip,

Melle Beverwijk B.S. en 2-4-R.I.

vraagt uw redactie, terwijl zijn vriend G.A. Wouters Bilderdijkstraat 2 h 1052 RZ Amsterdam, telefoonnummer 020-189404, die als gezagsvoerder alle zeeën bevaarde, graag alles wil weten van Melle die kort na aankomst in de omgeving van Buitenzorg sneuvelde. Hij doet er veel moeite voor, helpt u de heer Wouters verder.

Anneke Samuels, rechts op bijgaande foto, zoekt Roos La Vallette, geheel links. Door haar huwelijks (andere naam) is zij tot dusverre onvindbaar. Woont zij in de omgeving van Venlo of een omliggende kampong? Wie belt 073-422647 of schrijft Anneke Samuels, Klokkenlaan 104, 5231 BB te Den Bosch.

Sobat Scholten, W.I. Comeniuslaan 99, 3706 XD te Zeist, telefoonnummer 03404-56838 behoorde destijds tot het Vijfde Bataljon Grenadiers, sorry het Garde bataljon. Dit bataljon werd verdeeld over de kleine Soenda eilanden en Midden Java. Mogelijk zijn er bataljonsgeschiedenisboeken van 3-7 R.I. 311 B.I. 426 B.I. of 5 Reg. Stoottroepen. Bij al deze onderdelen zaten ciele of pelotons van de Garde Grenadiers, die uiteraard zeer goed moeten zijn geweest met die versterking van de Garde. Sobat Scholten wil hun wederwaardigheden achterhalen. Wie bezit een boek en wil hem daarbij terwille zijn?

Als we geen ex-sobats zoeken, zoeken we wat anders. Jacqueline Holewijn, ze was ook weer in

Anneke rechts - Roos links

Geldermalsen en verkocht stropdassen, verzamelt ook alle postzegels. Knip ze van Uw enveloppe, bewaar ze en stuur ze op want Jacqueline verzamelt ze ten behoeve van het Fonds Sociale Zorg.

Via een bekende veilingmeester krijgt zij hiervoor geld. Niet voor haar, maar voor Uw vereniging. Gaarne Uw medewerking, adres: mevr. J. Holewijn, Pampus 6, 2036 TA te Haarlem, let op, na 15 september 1990 nieuw adres, de Goede Hoop 13, 2021 AP Haarlem.

Tevens verkrijgbaar V.O.M.I. stropdassen à f. 21,50 incl. portokosten, gironummer 3985547. Wie helpt fam. E. van Meurs aan het adres van Joop van Dorp, sedert 1947-1948 was hij gelegerd in Meester-Cornelis of omgeving! Gaarne zouden we het contact herstellen. L. van Meurs, Rozenelf 28, 5231 WC Den Bosch. Wie helpt, oude sobat's?

Guus van der Staak, Box 42 Karangahake via Paeroa, Nieuw Zeeland sedert 1950 doorliep hij

de kaderschool te Ermelo in 1946-1947 en werd daarna ingedeeld bij het 10e Regiment Infanterie te Vught. Dat kon dus zijn 1-2-3-4-5 Reg. Inf. Laten we aannemen Guus dat je bij het 4e Regiment van de 10 R.I. was ingedeeld. Dat werd opgericht op 13 januari 1947 uit de lichte '46. Zij vertrokken op 5 februari 1957 met de "Oldebarnevelt" en keerden terug op 28 januari 1950 met de Zuiderkruis uit Indonesië.

Guus vraagt of er een herinneringsboek is van 4-10 R.I. of een der andere regimenten met de geschiedenis van 4-10. Gaarne bericht aan de redactie. Nog beter rechtstreeks aan Guus. Zie bovenstaand adres.

Sobat M. Peeters, Eikenstraat 25, 5922 VB Venlo, tel. 077-827510 vraagt aan onze lezers wie Henricus Christianus Jacobs destijds behoort hebbende tot de "Sprinkbokken" van 4-8-R.I., kent? Jacobs vertrok op 20-6-47 en keerde terug op 24-2-50. Aan de data wordt getwijfeld. Wie kende Jacobs (thans in Australië)?

EEN FACTEUR IS IEMAND DIE POST HEEFT VOOR NIEMAND

In een Haags blad stond, alweer enige tijd geleden, een artikelje over ene "Ome" Rinus Jerphanion, de "klusjesman" van de voetbalclub "VIOS" ("Vooruitgang is ons streven").

Voor zijn "cluppie" deed deze "Ome" Rinus terrein- en cantinewerkzaamheden, was hij lid van de jeugdcommissie, jeugdlerder, bestuurslid, kampstafid, jeugd/sportkampenverzorger, reserve-consul, lotto/totofunctionaris, terrein-keurder en wat al niet meer!

En dat al 34 jaar lang. In 1934 werd hij als negenjarige lid van "VIOS", voetballend tot 1959, in het 2e en uiteindelijk in het 1e team, tot hij door een knieblessure werd uitgeschakeld.

Ik las bovenstaand stukje in de krant, waarbij hem de Haagse Sportpenning door de Wethouder voor zijn vele verdiensten werd uitgereikt, vergezeld van een foto van een man met een grijs kopje. Toen ik die zag dacht ik "Verrek, dat is misschien dan hun "Ome" Rinus, maar dat is "onze Jeffie".

Jeffie, onze facteur. Op 8 november 1946 kocht hij een tas voor zijn liefste Willy, staat op de achterzijde van de foto.

"Onze Jeffie" was de bataljonsfactor van III-I-R.I. en wellicht de beste factor van de Divisie en natuurlijk van het "beste" bataljon, dat ooit in Indië diende. Hij had altijd post, brieven, kranten, tijdschriften, pakjes, wat niet al, mogelijk dat als er voor iemand geen post was lange tijd, hij die zelf schreef. Waar je ook lag, elders gedetacheerd, op actie, in de "pot", het Hospitaal, "Jeffie" wist waar je zat en de post kwam door, niet na een week, maar "up to date", al moest ie het zelf brengen, de post kwam. Als korporaalfactor heeft Jeffie 38 maanden lang de post van "zijn onderdeel" door zijn handen laten gaan, vlot, correct, snel en betrouwbaar.

In november 1949 zat het erop. We gingen naar huis. Eind 50-er jaren loop ik op straat elders in het land een man tegen het lijf. Wederzijds een blik van herkenning. En natuurlijk even praten. Zegt ie plotseling: "Jeffie is bezig een reunie te organiseren" dus "Jeffie" is weer bezig. Met hulp verstuurt hij weer de nodige aanmeldingsformulieren, en sindsdien houden we jaarlijks een bataljonsreunie, dit jaar de 27e, en altijd is de opkomst geweldig. En Jeffie zorgt voor alles. Contributie-inning, reunieorganisatie, kazerne-faciliteiten, eten, de muziekband, de bloemstukken door de herdenking van de gevallen maten, de uitnodigingen, de programma's, enz. enz. Bij het overlijden van oud-III-I-R.I'ers pakt Jeffie de telefoon, zorgt voor een delegatie naar de begrafenis met een bloemstuk.

Toen generaal Dürst-Britt overleed en bij de begrafenis door "zijn jongens" naar het graf wilde worden gedragen, zorgde Jeffie voor een "dragersploeg" van "III-I-R.I".

In de 60-er jaren ging Jeffie naar Indië terug. Naar wordt beweerd heeft hij alle oude posten, waar hij was gelegerd opgezocht om te kijken of er nog post was achtergebleven of nadien was aangekomen. Maar alles bleek in orde te zijn en eerst toen was hij echt gerust.

Voor zijn werkzaamheden voor III-I-R.I en ook andere klussen

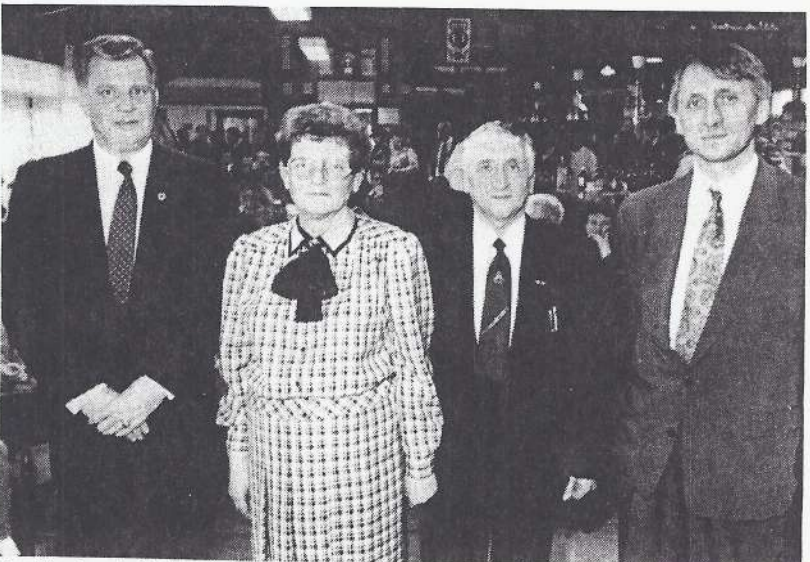
t.b.v. de Divisie ontving "onze Jeffie" de legpenning van de '77 December Divisie". Absoluut echt verdiend.

Wij feliciteren de voetbalclub "VIOS" met een man als hun "Ome" Rinus, bedanken "VIOS" dat we hem mochten lenen in de jaren 1946-1949, maar voor ons blijft hij "onze Jeffie".

Waarvan acte een oud III-I-R.I-er

Een oud III-I R.I-er... (Wim Vellinga)

Juist voor het drukken van ons blad ontvingen wij het tragische bericht dat de voorzitter van de afdeling Zuid-Holland Noord, Wim Vellinga tijdens zijn vakantie in Duitsland na een zeer kortstondige ziekte op 30 juni is overleden. Wim is op 5 juli in IJlst, in „zijn“ provincie in besloten familiekring ter aarde besteld. Wij betuigen onze innige deelneming aan zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen voor dit smartelijke verlies.

Vios (Vooruitgang Is Ons Streven) Jeffie met Willy (zonder tas) met bestuurders van zijn club.

AFDELING DRENTHÉ

Enkele hoogtepunten uit het VOMI-leven in de provincie Drenthe. Op 27 maart j.l. heeft het regiobestuur van Emmen, in samenwerking met het afdelingsbestuur van Drenthe, een grote bijeenkomst georganiseerd in Valthe. Alle leden van Drenthe waren uitgenodigd en de leiding van de avond was in handen van het provinciaal bestuur. Voor een bomvolle zaal mocht Theo Zonder, voorzitter, als spreker voor deze avond inleiden onze Staatssecretaris van Defensie, Mr. B.J.N. Baron van Voorst tot Voorst. De Staatssecretaris was gevraagd zijn toespraak speciaal te richten op de belangen van oud-militairen Indiëgangers en hun familieleden.

In zijn toespraak somde de Staatssecretaris een serie punten op die het Ministerie van Defensie een dag van te voren tot besluit had verheven, om ons, oud Indiëgangers wat dichter bij de doelstellingen te brengen, waarvoor wij ons als VOMI hard bezig zijn om die te verwezenlijken. Wij zullen niet in finesses treden. Waarschijnlijk zal de redactie dit wel in een ander artikel doen, daar het besluiten zijn van Defensie, het gehele veteranenbeleid omvattend en op bepaalde punten toegespitst op de oud Indiëgangers. Ook het pensioen van de rentezegels werd aangekaart.

Na de toespraak zijn de aanwezigen in de zaal nog zeer emotioneel bezig geweest met het stellen van vragen. De Staatssecretaris is dan ook met veel stof tot nadenken, naar zijn departement in Den Haag teruggegaan.

Op 26 april j.l. heeft onze afdeling op een buitengewone algemene ledenvergadering een nieuw bestuur gekregen. Alle toen aanwezige leden weten wie er toen gekozen zijn. Maar de functies waren toen nog niet ingevuld. Drenthenaren opgelet. Hier komen ze. Heb je vragen of problemen, schroom dan niet iemand van onderstaande sobat's te bellen of te schrijven. Ook suggesties Uwerzijds zijn natuurlijk van harte welkom.

Het nieuwe bestuur:

G. van Dalftzen, Churchurchillaan 15, 7951 AJ Staphorsts, tel. 05225-1769, voorzitter
J. Plat, Sassenbergen 71, 9531 GW Borgert, tel. 05998-35666, secretaris

B. Vos, Parklaan 3, 7822 EA Emmen, tel. 05910-12793, penningmeester

L. Bolt, Laan van Marel 450, 7823 CL Emmen, tel. 05910-26394, Sociale Commissie en 2e voorzitter

R. Hauwlo, Hoogeveenseweg 32, 7951 KA Meppel, tel. 05220-53006, 2e secretaris

R. Feenstra, Kibbelakkers 3, 9469 PX Schipborg, tel. 05925-5270, 2e penningmeester
T. Bloksma, Tuinweg 15, 7944 AB Meppel, tel. 05220-57491, lid.

We spreken de hoop uit, dat wij als bestuur met jullie als leden een vruchtbare samenwerking mogen hebben en dat dit mag leiden tot nog meerdere bloei van de VOMI in Drenthe.

Bij deze willen wij het afgestreden bestuur nogmaals bedanken voor de inzet, die zij in de achter ons liggende periode (jaren) hebben getoond.

Wij zijn er van overtuigd dat het niet niks is geweest wat U toen heeft gedaan.

P.R.-man van het Bestuur, tevens voorzitter kring Emmen, afdeling Drenthe, Ger Achterhof.

Vergeet U vooral de naam van sobat Bolt niet, de man van de Sociale Commissie. Bellen, schrijven, als er problemen zijn. Schroom niet, de man is er voor en zit eigenlijk gewoon op Uw telefoonje te wachten.

HERDENKING TE ROERMOND OP 7 SEPTEMBER 1990

Ook dit punt willen we even aansnijden. Reserveer alvast deze datum. Wij komen hier nog op terug in een aan U gericht persoonlijke brief. De bus komt toch zeker vol? De tijd wordt kort sobat. Het kan nu nog. Op 16 mei j.l. is van ons heengegaan Hindrik Schrik uit Emmen. Ger Achterhof, voorzitter regio Emmen, heeft bij zijn crematie op maandag 21 mei een In memoriam uitgesproken. Enkele leden van het afdelingsbestuur Drenthe hebben eveneens de crematieplechtigheid bijgewoond en zijn vrouw Kitty, namens U, Uw medeleven betoond. Kitty is de secretaresse van de regio Emmen en zodoende zullen we haar des te meer niet uit het oog verliezen. Allemaal een goede zomer toegewenst, J. Plat

Geachte VOMI-leden van de afd. Drenthe.

Vanwege enige minder prettige v.c. vallen in het bestuur van Uw afdeling hebben zowel de voorzitter als de secretaris gemeend zich te moeten terugtrekken uit het bestuur. Voor diegenen, die niet op de buitengewone ledenvergadering op 26-4-1990 geweest zijn en toch wel het vertrouwen hebben geschonken aan de voorzitter en secretaris in de tijd dat deze deel hebben uitgemaakt van het bestuur, willen de voorzitter en secretaris u bij deze heel hartelijk danken en U hiervoor tevens erkentelijk zijn.

R. Grit

JAARVERSLAG AFDELING OVERIJSSSEL

De afdeling Overijssel kan terugzien op een goed seizoen 1989-1990. In het verenigingsjaar werden een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Op 24 oktober 1989 verzorgden de bestuursleden J. Timmer en J. Lonsain in de "Lindeboom" te Schalkhaar de dia-serie "Indië toen - Indonesië thans".

Verder werden in Lattrop, Enschede, Hardenberg, Lemelerveld en Steenwijk films vertoond door de VOMI-filmdienst. Deze avonden werden zeer goed bezocht en is zonder meer gunstig beïnvloed door de aandacht die de pers aan deze avonden heeft besteed. Ons streven is om goede contacten met de pers te continueren omdat nog steeds een groot aantal oud Indië militairen niet op de hoogte is van het doel en werkwijze van de VOMI. Een goede voorlichting blijft noodzakelijk.

Het verenigingsjaar werd afgesloten met onze jaarvergadering op 10 april 1990 in het zalen-centrum van onze oud-huzaar Wim Reimink. Ook op deze avond was de belangstelling zeer groot (135 personen). De voorzitter opende de avond en vroeg daarna de aanwezigen om stilte voor het verlies van onze secretaris Martin Vermeulen.

Bijzondere belangstelling hebben de bijeenkomsten ons een groot aantal nieuwe leden opgeleverd. Zelfs op de jaarvergadering gaven zich 10 nieuwe leden op. Het jaar werd afgesloten met een ledenaanwas van 63 personen. De afdeling Overijssel wil vooral de VOMI-filmdienst en de Redactiecommissie "SOBAT", de heren De Wit en Rausch, bedanken voor het vele werk dat zij voor onze afdeling hebben gedaan.

Tot slot vermelden wij nu al de data van de bijeenkomsten in het

komende seizoen n.l.:
16 oktober 1990, Borne in restaurant "t Schip"
12 november 1990, Zwolle in de "Vrolijkheid"

14 januari 1991, Kampen in de "Buitenwacht"

19 februari 1991, Lemelerveld in zaal "Wim Reimink"

26 maart 1991, Lemelerveld Jaarvergadering bij "Wim Reimink"

Van deze avonden krijgt U bericht in het bestuur verwacht wederom een grote opkomst.

Op 7 september 1990 wordt de jaarlijkse herdenking gehouden bij ons monument te Roermond. Hier worden de bijna 5.000 militairen herdacht die tussen 1945 en 1962 in het voormalige Nederlands Indië en in Nieuw Guinea zijn gesneuveld en rusten op de erevelden in Indonesië. Evenals vorig jaar zullen veel oud Indiëgangers deze herdenking willen bijwonen.

De VOMI Afdeling Overijssel zal bij voldoende deelname een bus organiseren om gezamenlijk naar Roermond te gaan.

U kunt zich hiervoor opgeven bij het secretariaat, zowel schriftelijk als telefonisch (tel. 05729-2872).

Over de kosten en de opstapplaatsen van de bus ontvangt U bericht.

Secretariaat VOMI, afd. Overijssel

De Hoge Kampen 8
8141 VL Heino
Telefoon 05729-2872

't Was gezellig bij Willy Reimink...

AFDELING DE VELUWE

Het is een tijd geleden dat de wetswaardigheden van "De Veluwe" in onze krant zijn verschenen.

Sobats!!! Houdt je vast! We zijn er nog en hoe dan wel! Gezond, vooral verenigingsgeestelijk en democratisch gezond!

Weliswaar is de club wat kleiner geworden, echter, natuurlijk is dat groeistijpjes niet onderdrukt kunnen worden, en zo hebben we die dus ook weer. We groeien gestaig in ledenaantal, dit jaar met negen nieuwe leden, en verheugen wij ons in een goede verenigingsgeest. Door een wat moeilijker periode met onvrede, onbegrip enz. zijn we mede dankzij de inzet van enkele van onze bestuursleden er goed doorheen gekomen. Onze verenigingsavonden, traditioneel gehouden op 3 plaatsen, Ede, Harderwijk en Epe (dit vanwege de niet zo geweldige verbindingsen van openbaar vervoer op de avonden, waarbij de bereikbaarheid niet optimaal is).

Gedurende vijf bingo-avonden, een lezingavond met drs V.d. Mey en niet te vergeten de filmavonden van de hr. De Wit in drie

plaatsen zijn we met een bezoekersaantal van ± 280 mensen niet ontevreden met dit succes. Er waren geen wanklanken. Soms werd er zelfs gedanst bij le-

"De vooravond van de thuisvaart"

Wij gaan nu al jaren naar Neerland weerom géén vliegende vaandels en géén slaande trom en straks zien wij de zon bij het zinken voor 't laatst op het sawahveld blinken

Wij zijn hier gekomen voor "Orde en Vrede" voor dat grote doel hebben we drie jaar gestreden dat was een mooie en vredelievende taak maar bleek achteraf een hoop'loze zaak

Wij gaan nu naar huis, 't is Holland dat trekt maar hier waar het gras onze gevallenen dekt blijven houden we stil, blijven even nog staan bij onze vrienden, die niet met ons terug zullen gaan Wij zijn met ons allen tesaam hier gekomen hoe graag hadden we jullie ook terug meegenomen samen uit, samen thuis, het klinkt o zo mooi maar de grimmige dood nam ook hier weer zijn prooi

Adieu beste vrienden, wij gaan nu heen en laten jullie hier in den vreemde alleen konden we je maar laten weten dat wij jullie offer nooit zullen vergeten Wij keren nu terug naar familie en vrienden en jullie blijven in dit mooie Insulinde maar op onze reis vér over zee nemen we jullie eeuwige vriendschap mee.

vende muziek. De ernstige, en sociale gespreksnoot kwam er zeker niet in de verdrinking.

Ons geacht lid, de heer drs T. Lentz loste in onze kring en met zijn bijdragen in de "Sobat" heel wat vragen en problemen met rentezegels en pensioenen op.

De nu zelfstandige vereniging VOMI-De Veluwe leeft, dus sobats, leeft goed, gezond en goed bestuurd. Dit zijn uitgangspunten waaruit je iets voor de medestrijders kunt doen, al is wat je kunt doen nog heel summier! Een goed gezegde tot slot: "Wie 't kleine niet eert, etc."

CONTRIBUTIE 1990

Gelukkig heeft het merendeel van de leden hun contributie voor het jaar 1990 reeds betaald. Zij die dat nog niet gedaan hebben worden hierbij verzocht dit alsnog te doen door overmaking op gironummer 390224 t.n.v. de penningmeester VOMI-De Veluwe te Ede.

SOCIALE ZORG

Zoals bekend is ons bestuurslid de heer Riemsdijk belast met de Sociale Zaken in onze vereniging. Voor uitbreiding van deze sociale zorg in onze afdeling hebben zich de volgende leden gemeld:

- de heer Sessink uit Apeldoorn, tel. 055-661817
- de heer Prins uit Vaassen, tel. 05788-3207
- de heer Van de Bospoort uit Ede, tel. 08380-31936.

Heeft U, of Uw vrienden of kennissen, als gevolg van Uw diensttijd in de tropen moeilijkheden, schroom dan niet om één van bovenstaande contactmensen te raadplegen. Zij zijn er voor U om te helpen.

Hou je haaks en trima kassie banjak voor de aandacht!

Geïnspireerd door het vers: Het Geuzenvendel op de thuismars, maakte de heer P.H. Leyenaar uit Naarden het volgende gedicht, na een bezoek aan Menteng Pulo in 1986.

AFDELING ZUID-HOLLAND ZUID

Op 19 april hield de VOMI afdeling Zuid-Holland Zuid haar jaarlijkse Afdelingsvergadering in Restaurant "de Rustburch" Rotterdam-Zuid. Deze ledenvergadering werd behalve door het volledige Afdelingsbestuur door ruim 40 leden bijgewoond. Na opening en een welkomwoord gaf de voorzitter G. de Jong een kort verslag van het Verenigingsjaar 1989-1990. Dit werd door de Secretaris aangevuld met een jaarverslag. Daarop bracht de Afd. Penningmeester financieel verslag uit, waarna hem door de kascontrolecommissie decharge verleend werd. Als sluitstuk werd door de Commissie Sociale zaken toelichting gegeven op een aantal zaken, die in het afgelopen verenigingsjaar aan de orde kwamen. Voorafgaande aan deze ledenvergadering was schriftelijk gevraagd om nieuwe kandidaten voor een bestuursfunctie op te geven. Omdat geen namen van nieuwe kandidaten waren binnengekomen werden de bestuursleden, die zich herverkiezbaar hadden gesteld, met algemene stemmen door de aanwezige leden herkozen. Deze ledenvergadering verliep in een uiterst prettige sfeer en werd met een woord van dank aan alle aanwezigen omstreeks 16.30 uur afgesloten.

DODENHERDENKING 7 SEPTEMBER 1990 ROERMOND

Evenals vorig jaar is er gelegenheid om gezamenlijk met één of meer bussen naar Roermond te gaan. Enige tientallen gegadigden hebben zich inmiddels reeds opgegeven. Belangstellenden voor deze bustocht worden verzocht zich vóór 1 augustus a.s. te willen opgeven bij: A.G.J. Geurink, tel. 078-130180 of bij Th. de Bart, tel. 078-176893. Zij ontvangen afzonderlijk een schriftelijke bevestiging met daarbij een acceptgiro met het verzoek om de kosten af f 25,- over te maken. In deze kosten zijn begrepen de heen- en terugreis Roermond, gerekend vanaf de opstapplaats en op de heenweg een stop voor een kop koffie en een broodje.

CONTRIBUTIE VOOR 1989

Een aantal VOMI leden in de Afd. Zuid-Holland Zuid heeft de contributie voor 1990 nog niet overgemaakt. Mochten deze leden niet in het bezit zijn gekomen van de in januari j.l. verzonden acceptgiro dan worden zij verzocht contact hierover op te nemen met de Afd. Penningmeester Th. de Bart, Van Karnebeekstraat 34, 3317 KX Dordrecht, Tel. 078-176893.

LEZING OVER VETERANENBELEID

De afdeling Zuid-Holland Zuid heeft mevr. Heenskerk, 2e Kamerlid voor de VVD bereid gevonden op 21 september a.s. in Rotterdam een lezing te houden over het te voeren veteranenbeleid. De aanvangstijd is gepland op 14.00 uur. De plaats waar deze lezing zal worden gehouden zal nader worden bekend gemaakt in de schriftelijke uitnodiging die aan de leden van afd. Zuid-Holland Zuid zal worden toegezonden.

H.C. Clasquin

AFDELING ZUID-HOLLAND NOORD

Op 28 mei j.l. hield de afdeling haar jaarvergadering in de onderofficierskazerne van de Alexanderkazerne te Den Haag. Vanaf 12.30 uur begon de kantine met afdelingsleden - al dan niet van dames vergezeld - vol te lopen en werden onder het genot van koffie en cake "met maatjes" plaats genomen en alvast een biertje op de verstrekte consumptiebonnen gedronken. Te ruim 13.00 uur opende de voorzitter de vergadering en heette een 100-tal aanwezigen hartelijk welkom. In het bijzonder onze landelijke VOMI-voorzitter de heer J. Dijkema, enkele bestuursleden van de zusterafdeling Zuid-Holland Zuid en onze vaste afdelingsfotograaf, de heer Meyer en zijn echtgenote.

Hierna werd staande een minuut stilte in acht genomen ter herdenking van onze het afgelopen jaar overleden sobats, waarbij met name werd genoemd Leo Berenbroek, zijnde één der oprichters van de VOMI.

Vervolgens attendeerde de voorzitter op de inhoud van de "Defensiekrant" van 10 mei j.l. waarin onder de kop "Veteranen krijgen erkenning" werd aangekondigd dat Defensie

a. maximaal f 500.000,- beschikbaar stelt voor herdenkingszuilen bij het Indië-monument te Roermond, b. meebetaald aan het KNIL-monument op het Bronbeekterrein

c. alsmede de instelling van een draagmediale voor diegenen die bij acties gewond zijn geraakt. Het Veteranen platform, waarbij VOMI is aangesloten heeft meer wensen op zijn lijstje bij Defensie aangekaart. Hopelijk zijn voorgaande toezeggingen een eerste begin t.a.v. "Veteranen-erkenning".

Vervolgens worden de agenda-punten in een vlot tempo afgewerkt. Met de inhoud van de notulen van de vorige jaarvergadering (18.5.1989) wordt akkoord gegaan, eveneens met het financieel verslag over 1989, waarbij een terzake deskundige "sobat" een model van een kas-giro-boek alsmede exploitatie-overzicht overhandigd en deze voor het komende jaar ter invoering in overweging geeft.

Het verslag van de kascommissie 1989 geeft geen aanleiding tot bemerkingen, zodat de vergadering de penningmeester dechargeert en dankt voor zijn financieel beleid.

Tot leden van de kascommissie 1990 worden de sobats Topee en Hekking benoemd. Voorts worden de aftredende bestuursleden Rausch, Vellenga en De Wit met applaus herbenoemd. De begroting 1990 ontmoet geen bezwaar. Geconstateerd mag worden dat we een financieel gezonde afdeling zijn met een gestaag groeiend aantal leden. Vervolgens doet sobat Baerends als afdelingslid van de Sociale Commissie verslag (zonder namen te noemen) van zijn werkzaamheden over het afgelopen jaar en roept alle aanwezigen op hun oor te luisteren te leggen en niet te schromen bij probleemgevallen hem in te schakelen. Spreker beklemtoont dat de Soc. Commissie in stilte werkt, zich niet laat voorstaan op bereikte resultaten, doch niettemin alle aandacht en medewerking van de leden van node heeft.

De rondvraag leverde enige vragen en adviezen op, welke voorzover mogelijk door het Bestuur worden toegezegd.

Tenslotte kreeg de landelijke Voorzitter het woord, die verslag deed van de gang van zaken bij de „VOMI” in het algemeen, de aanwezigen op het hart drukte de VOMI trouw te blijven en waar mogelijk leden te winnen, die we én representatief én financieel dringend nodig hebben.

Met de aankondiging dat nu een half uurtje pauze werd gehouden, waarin de uitgereikte consumptiebonnen konden worden "verdrongen" naar keuze, sloot de voorzitter de vergadering.

Te omstreeks 16.00 uur werd de bijeenkomst voortgezet met een gezamenlijke nassi-maaltijd met "wat erin, erop en eraan", waarna na afloop een ieder naar zijn "kampong" terugkeerde.

Al met al was het een plezierige, gezellige middag, waarvoor dank aan de adjudant-onderofficier Blonk en zijn manschappen die niets te veel was om het een ieder naar zijn zin te maken.

W. Vellinda.

AFDELING NOORD-HOLLAND

Op 25 mei 1990 werd in de Ripperda Kazerne te Haarlem onze jaarlijkse ledenvergadering, die bezocht werd door ruim 70 leden en een aantal partners, gehouden.

Overste Westendorp, commandant van de Ripperda, sprak de aanwezigen toe omdat hij blij was ons hier te kunnen ontvangen. Hij had veel bewondering voor de oud militairen Indiëgangers en was verheugd dat er ook binnen het leger een groeiende belangstelling is voor het Nederlandse Veteranenbeleid. Dit mag blijken uit de benoeming van vice-admiraal Nijenhuis tot inspecteur der Veteranen binnen het leger.

Hierna gaf de voorzitter een resumé over de gang van zaken tot nu toe. De secretaris deed verslag over het afgelopen verenigingsjaar en de penningmeester beantwoordde vragen naar aanleiding van zijn financieel verslag dat aan alle leden was toegezonden. Beide verslagen werden daarna goedgekeurd en vastgesteld. Hierna werd een Kascommissie benoemd die de cijfers over 1989 en 1990 zal controleren en de vergadering hierover zal informeren.

Toen kreeg onze gastspreker Luitenant ter Zee 2e kl. oc E.H. van Dijk het woord. Als voorlichter van de krijgsmacht nu, speciaal gericht op voorlichting aan de jeugd wilde hij onze uitnodiging om voor ons te spreken, gaarne aannemen. Hij wist toen echter niet dat bij de afdeling Voorlichting praktisch niets is vastgelegd over onze militaire tijd en dat hij dus op zoek moest gaan naar het hoe en waarom wij als Nederlandse militairen zo weinig in de belangstelling hebben gestaan. Kort samengevat trekt hij persoonlijk nu de conclusie dat Nederland na 1945 alleen maar dacht aan de wederopbouw van zijn land en zijn positie in de wereld en niet meer wilde terugdenken aan de oorlog. Dat onze positie in Nederlands Indië moest worden hersteld door een Nederlandse krijgsmacht, die voor zo iets eigenlijk niet was opgeleid en het resultaat

bovendien politiek negatief uitpakte, wilde men niet erkennen en men deed er het zwijgen toe. Dat hiermede de Nederlandse militair slachtoffer werd van zijn eigen oorlog en van dit foutieve beleid, werd zeker niet openlijk erkend. Pas nu in 1990 wil men beetje bij beetje erkennen dat de oorlogsveteraan in ons land, als uitvoerder van het Landsbeleid, een beter lot verdient en zijn inzet van toen toch minimaal erkenning verdient.

Nu de heer Van Dijk zich wat meer in deze materie heeft verdiept wil hij graag zijn persoonlijke bewondering uitspreken voor ons oud militairen Indiëgangers voor wat wij onder zeer moeilijke omstandigheden hebben gepresteerd en ons danken voor wat er nu op stapel staat aan "Zorg voor veteranen in samenhang" waar hij en de militair van nu ook in de toekomst, dank zij ons, recht op hebben.

Naar aanleiding van diverse vragen deelde de heer Van Dijk mede dat hij niet in de positie is om onze reacties naar beleidsbepalende instanties door te geven maar zou hij dit zeker wel doen in de kring van voorlichters waar hij regelmatig contact mee heeft zodat er toch meer bekendheid aan kan worden gegeven.

In de discussies die later na de pauze volgden, kwam voorts tot uitdrukking dat veel leden naast alle sociale activiteiten binnen onze vereniging, ook willen dat het bestuur meer aandacht schenkt aan ontspannende en gezellige bijeenkomsten binnen onze vereniging. Het bestuur zegde toe hier rekening mee te willen houden.

Secretaris Noord-Holland P.L. van Maris, Kerkstraat 46, 2153 BK Nieuw Vennep telefoon 02526-72933

AFDELING NOORD-BRABANT

Als "Sobat" nummer 12 van juli 1990 bij U in de bus valt zijn er inmiddels weer twee bijeenkomsten van onze afdeling achter de rug.

In Bladel benadrukte de bestuursleden J. Mol en J. Swinkels in hun toespraak dat uitbreiding van de afdeling Noord-Brabant gesplitst in twee afdelingen t.w. Oost- en West Brabant centraal staat in verband met de doelstellingen in het algemeen en de bereikbaarheid in het bijzonder. Zoals gewoonlijk meldde zich weer diverse leden bij onze vereniging op de bijeenkomst te Bladel.

Uit deze bijeenkomst en die gehouden op 14 juni j.l. te Eindhoven hopen we afdelingsbestuurders te kunnen aantrekken hier-toe mede aangemoedigd door de 5 man sterke activiteitencommissie die wij middels deze dank zeggen voor hun vele werkzaamheden.

Vele handen maken licht werk, laat het daarom niet op enkele bestuursleden aankomen zodat door decentralisatie de gehele provincie gemakkelijker te bereiken en te besturen is. Zowel in Bladel als in Eindhoven was de filmdienst van de VOMI aanwezig, beide bijeenkomsten werden druk bezocht.

BUSREIS 7 SEPTEMBER A.S. NAAR "HET MONUMENT ROERMOND"

Nog lang niet zijn bij de secretaris alle aanmeldingen binnen.

Om een indicatie te hebben van wie er mee gaat en een lijst te kunnen opstellen voor een volle bus, zoekt ondergetekende dit uiterlijk vóór 15 juli a.s. aan hem door te geven. U ontvangt dan direct daarna bericht over de opstapplaats, tijd en programma van die dag. de secretaris,

F. Dubois
telefoon 01685-2669

AFDELING ZEELAND

De Algemene ledenvergadering op 15 maart werd door een 30-tal leden bezocht. Tijdens deze vergadering werd door de algemene voorzitter VOMI de heer Dijkema een beeld geschetst van de huidige situatie in de vereniging.

Diverse vragen uit de vergadering konden naar genoegen worden afgehandeld. Uitvoerig is gesproken over de 7 September Herdenking in Roermond op Vrijdag 7 september a.s. de bedoeling is, bij voldoende deelname, 2 bussen te laten rijden, n.l. een voor Zeeuws-Vlaanderen en een voor het overige deel van Zeeland. Op gave voor de busrit kunt U van nu af aan doen bij de Voorzitter/secretaris. De kosten zullen, als de bussen vol zijn, rond de f 25,- bedragen. Alle leden krijgen binnenkort nog een uitnodiging/aanmeldingsformulier thuis gestuurd. Daarin zal o.a. de opstapplaats en tijden aan de orde komen. De afdeling Zeeland mag bij dit Nationaal gebeuren geen verstek laten gaan!! Meldt U dus z.s.m. aan.

Voor zover er plaats is, zijn niet-leden ook van harte welkom, echter, leden hebben ten allen tijde voorrang. Als nieuwe leden mogen we deze keer verwelkomen de heren: M. v. Burg, Terneuzen; F.L. Meijler, Veere; T.F. v.d. Werff, Goes. Hartelijk welkom namens de afdeling Zeeland VOMI. Van de Penningmeester het dringende verzoek aan diegenen die hun contributie voor 1990 nog niet voldaan hebben: doe dit per omgaande, dan kan de afdeling zijn verplichtingen t.a.v. het Hoofdbestuur nakomen (Giro-nummer Penningmeester: 529862, t.n.v. VOMI Zeeland te Wemeldinge). Het bestuur Zeeland hoopt U in massa te mogen begroeten bij de opstapplaatsen op weg naar Roermond. Laat de Regering zien dat WIJ onze sobats, die op de Erevelden liggen, beslist NIET zijn vergeten.

F.J.F.S. Smoorenburg

Als "Sobat" nummer 12 van juli 1990 bij U in de bus valt zijn er inmiddels weer twee bijeenkomsten van onze afdeling achter de rug.

In Bladel benadrukte de bestuursleden J. Mol en J. Swinkels in hun toespraak dat uitbreiding van de afdeling Noord-Brabant gesplitst in twee afdelingen t.w. Oost- en West Brabant centraal staat in verband met de doelstellingen in het algemeen en de bereikbaarheid in het bijzonder. Zoals gewoonlijk meldde zich weer diverse leden bij onze vereniging op de bijeenkomst te Bladel.

F.J.F.S. Smoorenburg

Heeft u al een VOMI-STROPDAS?

Bestellingen kunt u opgeven bij mevrouw J. Holewijn Pampus 6 2036 TA Haarlem Kosten inclusief toezending f 21,50 op postrekening 3985547